

PROFIL MESTA TRNAVA

**PHSR mesta Trnava - aktualizácia na obdobie rokov 2014 - 2020
s výhľadom do roku 2030**

PROFIL MESTA TRNAVA

Socioekonomická analýza, august 2014

Obsah

1. Úvod	2
2. Základné charakteristiky mesta	3
2.1. Poloha a administratívna príslušnosť	3
2.2. Prírodné prostredie	4
2.3. Historické medzníky	4
2.4. Urbanistická štruktúra	5
2.5. Samospráva mesta	8
3. Obyvateľstvo a bývanie	9
3.1. Obyvateľstvo	9
3.2. Bývanie	16
4. Hospodárstvo	18
4.1. Hospodárske odvetvia	18
4.2. Trh práce	21
4.3. Investičné príležitosti	26
4.4. Hospodárenie mesta	28
4.5. Rating mesta	31
4.6. Cestovný ruch	32
5. Infraštruktúra a odpadové hospodárstvo	34
5.1. Dopravná infraštruktúra	34
5.2. Technická infraštruktúra	37
5.3. Odpadové hospodárstvo	38
6. Životné prostredie	40
6.1. Stav životného prostredia	40
7. Verejné služby	45
7.1. Školstvo a vzdelávanie	45
7.2. Zdravotníctvo	49
7.3. Sociálne služby	50
7.4. Kultúra, šport, voľný čas	50

1. ÚVOD

Plán hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej ako **PHSR**¹) je **strednodobý programový dokument**, obsahujúci najmä analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, stanovenie cieľov a prvoradých potrieb, návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

PHSR mesta Trnava – aktualizácia na obdobie rokov 2014-2020 s výhľadom do roku 2030 nadväzuje na predchádzajúci rozvojový plán, ktorý sa spracovával na obdobie 2006-2013 s výhľadom do roku 2020².

Profil mesta Trnava je stručná analýza zásadných socioekonomických dát, vypracovaná v rámci analytickej etapy tvorby programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta.

Cieľom Profilu mesta je najmä poskytnúť podklady na rozhodovanie o smerovaní PHSR. Profil mesta popisuje a analyzuje (spolu s dokumentom *Problémová analýza*) východiskovú situáciu mesta s väzbami na širšie územie a odhaduje jeho budúci vývoj s dôrazom na možné riziká a ohrozenia.

Predkladaný Profil mesta Trnava sa opiera o predchádzajúce, systematicky aktualizované verzie základných socioekonomických charakteristík mesta, ktoré spracováva Odbor

územného rozvoja a koncepcií (Úsek strategických koncepcií) v spolupráci s ďalšími relevantnými odbormi mestského úradu.

Profil mesta pozostáva najmä z tzv. tvrdých štatistických dát, t. j. merateľných údajov a objektívne zistiteľných faktov. Hlavným zdrojom údajov, z ktorých je aktualizovaný profil zostavený sú informácie publikované Mestom Trnava, oficiálne publikácie Štatistického úradu Slovenskej republiky, evidencia a databázy niektorých miestnych inštitúcií.

Získané informácie profil prezentuje formou stručných popisov, tabuľkami, grafmi a ilustračnými fotografiami, v členení podľa rôznych oblastí života mesta, v snahe čo najlepšie vystihnúť situáciu v meste Trnava, avšak nepresiahnuť rozsah, ktorý je vhodný k efektívnemu napredovaniu plánovacieho procesu.

Súčasťou predkladaného Profilu mesta je prehľad plnenia PHSR mesta Trnava v období rokov 2006-2013.

Spracovanie Profilu mesta zabezpečila AINova v úzkej spolupráci s BermanGroup (CZ), Mestským úradom v Trnave, Odborom územného rozvoja a koncepcií a Krajskou správou štatistického úradu v Trnave.

¹ Zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008. Z. z, par. 8 definuje PHSR nasledovne: (1) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území, ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. (2) Vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva. (3) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti.

² Prvým strategickým dokumentom bol Plán ekonomického rozvoja mesta Trnava, z roku 2002.

2. ZÁKLADNÉ CHARAKTERISTIKY MESTA

2.1. Poloha a administratívna príslušnosť

Obr. č.1 – Poloha Trnavy

Zdroj: MsÚ Trnava

Mesto Trnava leží na kraji Západoslovenskej nížiny vo vzdialenosti asi 50 km od Bratislavy, hlavného mesta Slovenskej republiky.

Mesto Trnava je od 1. 12. 2001 sídlom Trnavského samosprávneho kraja.

Mestom prechádza diaľnica a tiež hlavný železničný koridor spájajúci západ a východ Slovenskej republiky.

Vzdialenosť k významnému európskemu mestu Viedeň je 95 km.

Mesto Trnava zohráva dôležitú úlohu **sekundárneho jadra tzv. stredoeurópskeho regiónu**. Stredoeurópsky región je súčasťou európskeho produkčného trojuholníka Paríž – Berlín – Viedeň, ktorý tvorí základňu európskeho hospodárstva s:

- najvyšším energetickým výkonom,
- najvyššou produkciou priemyslu,
- najvyššou produkciou poľnohospodárstva (na 1 ha pôdy),
- najvyššou spotrebou na hlavu v Európe,
- najkvalitnejšou sociálnou a technickou infraštruktúrou,
- najmodernejšími technológiami vo svete,
- vysoko rozvinutou dopravou.

Z hľadiska dotvorenia súčasnej a vytvorenia budúcej priestorovej štruktúry je stredoeurópsky región veľký bipolárny región s výrazným radiálno-okružným systémom osídlenia miest I. a II. kategórie. Hlavné póly stredoeurópskeho regiónu dotvárajú centrá

Viedeň a Bratislava (primárne jadrá), sekundárne jadrá I. a II. kategórie sú umiestnené na hlavnom okružnom systéme, ktorý je radiálami spojený s hlavnými pólmi. Trnava je jadrom I. kategórie, medzi ktorými sú okrem nej aj St. Pölten, Znojmo, Sopron, Wiener Neustadt, Eisenstadt. Jadrá druhej kategórie sú Břeclav, Krems, Hollabrunn, Mosonmagyaróvár, Dunajská Streda a Galanta.

Trnavský región a jeho jadrové územie mesto Trnava **leží na jednej z hlavných urbanizačných osí Slovenska: sever – juh**, ktorý je tvorený považským pásovým osídlením od Žiliny smerom na Bratislavu. Túto hlavnú urbanizačnú os križuje os vedľajšia, ktorá je jednou z **dôležitých spojnic Slovenska s Moravou (Českou republikou)**. Miestom stretávania týchto dvoch urbanizačných osí je mesto Trnava a jeho záujmové územie.¹

Funkčno-priestorové väzby mesta Trnava sa neprejavujú iba v jeho katastrálnom území, ale aj v širšom priestore, ktorý zahŕňa okolité obce. V júni 2014 bola uznesením mestského zastupiteľstva² schválená účasť mesta Trnava v **novom mestskom regióne** s názvom **Funkčné mestské územie Trnava**. Toto územie tvorí **mesto Trnava a 15 nasledujúcich obcí**: Biely Kostol, Bohdanovce nad Trnavou, Brestovany, Bučany, Dolné Lovčice, Hrnčiarovce nad Parnou, Jaslovské Bohunice, Malženice, Ružindol, Suchá nad Parnou, Šelpice, Špačince, Zavar, Zeleneč a Zvončín.

Novovzniknuté Funkčné mestské územie Trnava má za cieľ prehĺbenie spolupráce, tvorbu spoločných verejných politík a spoločné zabezpečovanie služieb pre obyvateľov tak, aby bol dodržaný integrovaný prístup k riešeniu špecifických potrieb oblasti (mestského regiónu).

¹ Zdroj: Územný plán mesta Trnava, aktualizované znenie 2009

² Uznesenie č. 825/2014 k účasti mesta Trnava vo Funkčnom mestskom území Trnavy

2.2. Prírodné prostredie

Mesto Trnava a jeho katastrálne územie leží medzi riekou Váh a pohorím Malé Karpaty v oblasti Podunajskej nížiny. V rámci nej sa rozprestiera v geomorfologickom celku Podunajskej pahorkatiny, podcelku Trnavskej pahorkatiny a časti Trnavskej tabule.

Vo vzťahu k výškovej diferenciácii SR sa mesto nachádza vo výškových stupňoch 134–188 m nad morom. V intraviláne mesta nadmorská výška dosahuje 140–156 m nad morom. Z geomorfologického hľadiska boli formy reliéfu vytvorené v naviatych sprašiach. Najvyššie polohy územia majú charakter plochých povrchov a mierne uklonených plošín na sprašovej tabuli. Najnižšie polohy územia predstavujú doliny s dobre vyvinutými nivami, úvalinové doliny a zníženiny. K dolinám patria doliny Parnej, Trnávky a Krupského potoka, Vinohradská dolina a Zlatá dolina.

Územie mesta patrí do povodia Váhu a v rámci neho do povodia Dolného Dudváhu. Západnou časťou územia pretekajú toky: Parná, Trnávka a Krupský potok prameniace v Malých Karpatoch. Do tokov Parnej, Trnávky a Krupského potoka v katastrálnom území neústi žiadne toky. Z povrchových vôd majú významné miesto umelé vodné plochy – Trnavské rybníky.

Klimatické pomery katastrálneho územia mesta sa vzhľadom na jeho malú rozlohu

a malú členitosť územia dajú vyjadriť hodnotami, ktoré vyjadrujú vlastnosti klímy pre širšie okolie na Trnavskej tabuli. Územie patrí do teplej klimatickej oblasti, k teplému, mierne suchému alebo suchému okrsku s miernou zimou s priemernou ročnou teplotou 9 °C a ročným úhrnom zrážok v priemere 560 mm. Na území mesta výrazne prevládajú SZ vetry. Častými smermi sú tiež JV a S smery vetrov.

Podľa fytogeografického členenia územia Slovenska patrí územie mesta Trnava do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (Eupanonicum), fytogeografického okresu Podunajská nížina. Pre územie mesta Trnavy sú charakteristické provincie stepí a lesostepí.

Na území mesta Trnava sa nachádzajú významné prírodné chránené územia: chránený areál Trnavské rybníky, chránené vtáčie územie Trnavské rybníky, chránené vtáčie územie Úľanská mokraď. Ekologicky sú významné chránené stromy Pri kalvárii a lokálne biocentrá: Farský mlyn a priľahlé rameno Parnej a lužný les, Fláky, Štrky, Lesík pri Zelenči, Cerový lesík pri Medzihájoch, Bernolákov park, Park Pri kalvárii, Vodáreň a Park Janka Kráľa a ďalšie.

(Zdroj: Program odpadového hospodárstva mesta na roky 2011-2015)

2.3. Historické medzníky

1211:

prvá písomná zmienka o Trnave

1238:

uhorský kráľ Belo IV. udelil Trnave privilégia slobodného kráľovského mesta

1348:

doložená najstaršia pečať Trnavy

1543:

do Trnavy sa presídlilo ostrihomské arcibiskupstvo a kapitula, mesto sa stalo kultúrnym a náboženským centrom krajiny

1635:

kardinál Peter Pazmáš založil Trnavskú univerzitu (fakulty: filozofická, teologická; neskôr aj právnická a lekárska)

18. stor.:

vývoj remeselníckej výroby, potravinárskeho priemyslu, založenie podnikov s manufaktúrou (súkenka, výroba hodvábných textílií)

19. stor.:

založenie podnikov s manufaktúrnou technológiou (sladovne, škrobáreň, octáreň, mestský pivovar, tehelne, liehovar, zvonolejáreň)

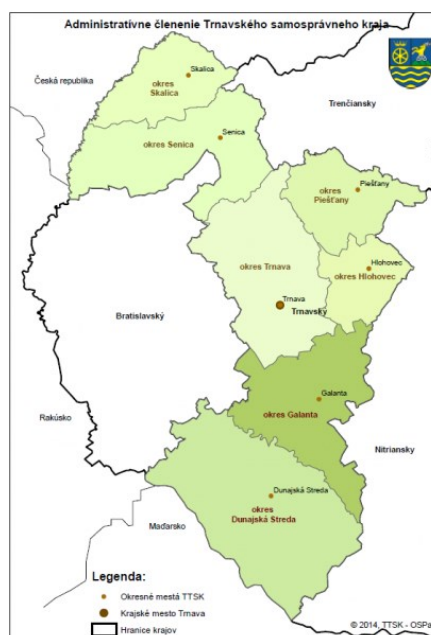
- 1830:** založenie podniku Cukrovar
- 1846:** prvý úsek konskej železnice v Uhorsku, z Bratislavy do Trnavy
- 20. stor.:** vznik Coburgových závodov; medzi ďalšie závody patrili: Figaro, Vozovka, Zornica Skloplast, Šmeralové závody
- 1948:** zlúčené všetky peňažné ústavy pôsobiace v meste - Tatra banka, Sedliacka banka, Roľnícka vzájomná pokladnica, Mestská sporiteľňa
- 1972:** nábeh výroby elektrickej energie v závode v Jaslovských Bohuniciach
- 1980:** napojený 2. blok jadrovej elektrárne v J. Bohuniciach; inovácia výroby automobilu Š 1203 v Trnavských automobilových závodoch
- 1996:** založenie významných podnikov so zahraničným kapitálom (Sony Slovakia, s.r.o.; Punch Products Trnava, s.r.o.; Sachs Slovakia, a.s.)
- 2001:** kapitálový vstup americkej spoločnosti Johns Manville do Skloplast Trnava
- 2002:** Mesto Trnava, ako jedno z prvých miest v SR, spracovalo strategický plán miestneho ekonomického rozvoja
- 2003:** podpísanie zmluvy o výstavbe závodu PSA – Peugeot Citroën
- 2004:** zavedenie novej linky a rozšírenie výroby v Sony Slovakia, s.r.o.; výstavba novej výrobnéj haly, rozšírenie výroby a zamestnanosti v Johns Manville Slovakia, a.s.
- 2005:** výstavba dodávateľského parku pri závode PSA – Peugeot Citroën
- 2006:** spustenie výroby v závode PSA – Peugeot Citroën
- 2007:** založenie prvého klastra na Slovensku: Automobilový klaster - západné Slovensko
- 2009-2012:** výstavba Mestského priemyselného a technologického parku v Trnave na prilákanie investícií z oblasti výskumu, vývoja, výroby prototypov a inovačných procesov
- 2014:** revitalizácia pešej zóny v centre mesta
- 2014:** výstavba polyfunkčnej City-Areny v centre mesta; štadión má spĺňať požiadavky UEFA a FIFA, jeho kapacita bude 19000 miest

2.4. Urbanistická štruktúra

Mesto Trnava je sídlom Trnavského kraja, okresu Trnava a od 1. 12. 2001 sídlom Trnavského samosprávneho kraja. **Trnavský samosprávny kraj** je rozdelený na 7 okresov: Dunajská Streda (DS), Galanta (GA), Hlohovec (HC), Piešťany (PN), Senica (SE), Skalica (SK) a Trnava (TT). **Okres Trnava tvorí 45 obcí.**

Mesto **Trnava sa rozprestiera na ploche 71,5 km²**, čo predstavuje 9,7% z výmery okresu Trnava, ktorá je 741 km² a 1,7% z výmery Trnavského kraja, ktorá je 4 147 km².

Obr. č. 2: Poloha okresu Trnava v rámci kraja; zdroj: www.trnava-vuc.sk

Významné zmeny týkajúce sa rozlohy mesta sa udiali v sedemdesiatych rokoch, keď boli k Trnave postupne pričlenené Hrnčiarovce (28.11.1971), Modranka (1.1.1972) a Biely Kostol (1.1.1974), pričom mesto vtedy dosiahlo rozlohu 8 986 ha so zastavaným územím 1 462 ha. Mesto Trnava sa členilo na 8 mestských častí (1. Staré Mesto, 2. Kopánka, 3. Hlboká, 4. Tulipán, 5. Nové Mesto, 6. Modranka, 7. Hrnčiarovce, 8. Biely Kostol). K 1.1.1993 sa od Trnavy odčlenil Biely Kostol a od 1.1.1994 sa odčlenili aj Hrnčiarovce nad Parnou.

Mesto Trnava sa v súčasnosti **člení na 6 mestských častí** (Trnava stred, Trnava západ, Trnava sever, Trnava východ, Trnava juh, Modranka).

Územie mesta Trnava s rozlohou 71,5 km² je rozdelené na **2 katastrálne územia**: Trnava a Modranka.

Tab. č. 1: Rozloha mestských častí

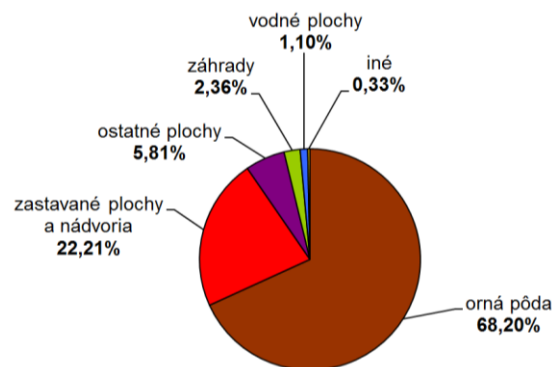
Mestské časti od 1. 7. 2002:	Výmera (v km ²)	% z celkovej výmery mesta
1. Trnava - stred	2,0	2,8
2. Trnava - západ	20,6	28,8
3. Trnava - sever	22,5	31,5
4. Trnava - východ	9,1	12,7
5. Trnava - juh	9,6	13,4
6. Modranka	7,7	10,8
SPOLU	71,5	100%

Zdroj: MsÚ Trnava

Pozemky patriace do zastavaného územia (intravilánu, t. j. zastavanej alebo na zástavbu určenej časti územia obce) s celkovou rozlohou 17,1 km², tvoria 24% podiel z celkovej rozlohy mesta.

Vývoj zmien veľkosti plochy jednotlivých druhov pozemkov je porovnávaný s predchádzajúcim sledovaným obdobím k 1.1.2013. V porovnaní s rokom 2001 nastali najväčšie **zmeny v plochách: orná pôda (-3,73 km²)**, zastavané plochy a nádvoria (+1,91 km²), ostatné plochy (+1,99 km²) a v ploche pozemkov začlenených do intravilánu: +1,25 km².

Graf. č. 1 – Využitie pozemkov v meste Trnava

Zdroj: MsÚ Trnava

Tab. č. 2: Využitie pozemkov v meste Trnava

Plochy jednotlivých druhov pozemkov		
Druh pozemku	Výmera v m ²	Vývoj
orná pôda	48 783 637	↓
vinice	46 251	–
záhrady	1 685 828	↑
ovocné sady	133 411	↓
trvalé trávne porasty	39 310	↑
lesné pozemky	17 560	–
vodné plochy	785 886	↑
zastavané plochy a nádvoria	15 886 827	↑
ostatné plochy	4 155 673	↓
SPOLU:	71 534 383	↓

Zdroj: MsÚ a Katastrálny portál 30.12.2013

Obr. č. 3 – Rozdelenie Trnavy na mestské časti

Zdroj: MsÚ Trnava

Základná urbanistická koncepcia je popísaná v Územnom pláne mesta Trnava³ a hovorí, že Trnava si zachovala **charakter kompaktného bodového mesta s jednoznačne rozmiestnenými funkciami**.

Ťažiskom mesta je atraktívne historické jadro vymedzené hradbami, ktoré je prirodzeným polyfunkčným centrom mesta. Na jeho východnej a západnej strane naň nadväzujú obytné územia s prevažne hromadnou bytovou výstavbou. Obytné plochy sa nachádzajú i v severovýchodnej a juhozápadnej časti mesta. Špecifické podmienky pre bývanie poskytuje miestna časť Modranka, s charakterom vidieckeho osídlenia.

Obrázok č. 4 – Priestorové usporiadanie mesta

Zdroj: MsÚ Trnava, autor mapy: Eurosense s.r.o., stav ku dňu 22. 8. 2012

³ Územný plán mesta Trnava (Aktualizované znenie 2009), schválený uznesením MsZ Trnava č. 705/2009 dňa 15. 12. 2009, platný od 1. 1. 2010, v znení zmien, úprav a doplnkov

Pre ďalší rozvoj mesta sú určujúce prírodné, geografické pomery mesta (terénny reliéf, **absencia lesných porastov, vodných plôch a atraktívneho prírodného prostredia**). Dôležité je tiež výrazné zastúpenie **poľnohospodárskeho pôdneho fondu**, ktorý mesto obkolesuje a obmedzuje tak možnosti jeho rozrastania sa. Pomerne kvalitný jestvujúci stavebný fond tiež limituje možnosti intenzifikácie zastavaného územia na asanačných plochách.

Základná funkčná organizácia bude naďalej rešpektovať historický vývoj mesta. Postupne sa bude **dobudovávať centrálna mestská zóna**⁴ – práve bola **ukončená revitalizácia pešej zóny**, uvažuje sa o revitalizácii **plochy areálu bývalého cukrovaru na severnej strane a modernizujú sa plochy areálu štadiónu na južnej strane**. Centrálna mestská zóna tak bude posilňovať funkciu ťažiska mesta s dominantnou mierou mestotvornej polyfunkcie. Bude ťažiskom nielen mesta Trnava, ale aj záujmového územia centra Trnavského samosprávneho kraja.

Bezprostredne na centrálnu mestskú zónu nadväzuje obytné územie v západnej časti mesta. Obytné územie v juhozápadnej časti mesta čiastočne funkčne oddeľuje železničná trať, v blízkom období sa javí nevyhnutným jeho výraznejšie previazanie s organizmom mesta **západným dopravným prepojením** napojeným na sídlisko Prednádražie (teda prepojenie mestských častí Trnava-západ a Trnava-juh).⁵

Prevažný podiel nárokov na novú bytovú výstavbu bude zabezpečovať plošný rozvoj mesta na záberoch severovýchodným a východným smerom na priľahlých lokalitách k jestvujúcim lokalitám bývania a smerom západným v nových lokalitách vzdialených od zastavaného územia mesta.

⁴ Pre túto zónu bol spracovaný Územný plán Centrálnej mestskej zóny Trnava, schválený uznesením MsZ Trnava č. 75/1994 dňa 28. 6. 1994, platný od 15. 7. 1994, v znení zmien, úprav a doplnkov

⁵ Mesto má na riešenie dopravnej situácie spracovaný Generálny dopravný plán mesta Trnava, 12/2008

Rozvoj **priemyselnej výroby a podnikateľských aktivít** bude lokalizovaný na severnom okraji mesta na jestvujúcich plochách i záberových plochách, na južnom a juhozápadnom a juhovýchodnom okraji mesta na jestvujúcich plochách modernizáciou a intenzifikáciou jednotlivých areálov, v menšej miere na záberových plochách, ale **najmä v juhovýchodnej časti katastrálneho územia Trnava a Modranka, kde sa začínajú sústreďovať nové významné investície**, ktoré ovplyvnia ďalší rast mesta i celého regiónu a **na južnom okraji k. ú. Modranka po oboch stranách diaľnice** v nadväznosti na k. ú. Zeleneč.

Vzhľadom na obmedzené priestorové možnosti v centre a vo vymedzenom zastavanom území mesta a očakávaný intenzívny rozvoj a rast mesta bude potrebné vytvoriť územno-priestorové podmienky na **lokalizáciu nových významných komerčných a podnikateľských aktivít na vonkajšom obvode vo väzbe na vonkajší obchvat mesta a jestvujúcu cestu I/51 Modranka**, to znamená do priestoru s dobrou dostupnosťou nielen z hľadiska mesta, ale aj z hľadiska regionálnych a nadregionálnych väzieb.

Obr. č. 5: Hmotovo-priestorová štruktúra centrálnej mestskej zóny

Zdroj: MsÚ Trnava; Územný plán Centrálnej mestskej zóny Trnava, 1994

2.5. Samospráva mesta

Mesto Trnava je samostatným samosprávnym územným celkom a združuje občanov, ktorí majú na jeho území trvalý pobyt. Je právnickou osobou, ktorá v zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov uskutočňuje úkony súvisiace so správou mesta, jeho majetku a uskutočňuje záležitosti, ktoré ako jeho samosprávu pôsobnosť upravuje osobitný zákon.

Samosprávu mesta vykonávajú obyvatelia mesta orgánmi mesta, hlasovaním obyvateľov mesta, verejným zhromaždením obyvateľov mesta.

Orgánmi mesta Trnava v zmysle citovaného zákona sú mestské zastupiteľstvo a primátor mesta. Mestské zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor mesta vo volebnom období 2010-2014 zložený z 31 poslancov zvolených v priamych

voľbách obyvateľmi obce. Orgánmi mestského zastupiteľstva sú Mestská rada mesta Trnava, komisie mestského zastupiteľstva.

Mestské zastupiteľstvo mesta Trnava zriadilo aj poriadkový útvar Mestskú políciu mesta Trnava a Mestský hasičský zbor mesta Trnava.

Výkonným orgánom mestského zastupiteľstva a primátora je mestský úrad. Je zložený zo zamestnancov mesta a zabezpečuje organizačné a administratívne úkony pre mestské zastupiteľstvo, primátora, ako aj pre orgány zriadené mestským zastupiteľstvom.

Územie mesta Trnava je členené na 6 mestských častí, v ktorých sa zriaďujú výbory. Členmi výborov sú všetci poslanci mestského zastupiteľstva zvolení v mestskej časti a obyvatelia príslušnej mestskej časti zvolení mestským zastupiteľstvom.

3. OBYVATEĽSTVO A BÝVANIE

3.1. Obyvateľstvo

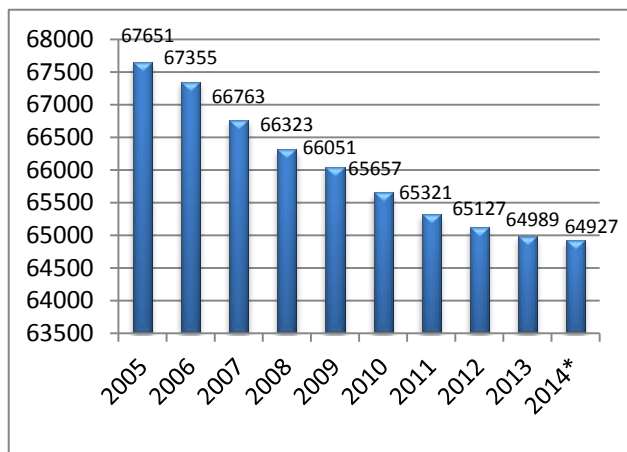
Vývoj počtu obyvateľov mesta

Celkový počet obyvateľov mesta Trnava k 15.6.2014 je **64 927**. Hustota obyvateľov na km² je 908 (Zdroj: MsÚ Trnava, Ohlasovňa pobytu).

Všetky nasledujúce tabuľky a grafy týkajúce sa počtu obyvateľov sú spracované za obdobie 2006-2013, nakoľko údaj o počte obyvateľov za rok 2014 nebolo možné porovnávať vzhľadom na možné zmeny do konca roka 2014.

Vývoj celkového počtu obyvateľov naznačuje graf č. 2. Mesto Trnava zaznamenáva dlhodobý pokles počtu obyvateľov. Na klesajúci trend počtu obyvateľov má vplyv klesajúci prirodzený prírastok obyvateľov a záporné saldo migrácie a to aj napriek tomu, že počet prisťahovaných obyvateľov mesta začal v posledných rokoch rásť a v posledných dvoch rokoch sa znížil tiež počet vystahovaných obyvateľov.

Graf č. 2: Vývoj celkového počtu obyvateľov mesta Trnava

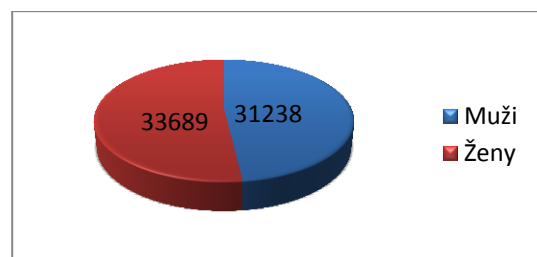

Zdroj: MsÚ Trnava, Ohlasovňa pobytu

V materiáli Mestského úradu Trnava Obyvateľstvo Trnava (OÚRaK, 09/2011) sa uvádza: „Môžeme konštatovať, že úbytok obyvateľstva za posledné roky ovplyvnil

demografický rozvoj mesta Trnava, ktorý by sa dal zabezpečiť zvýšenou migráciou obyvateľstva. Dnes a najmä v krátkej budúcnosti sa stanú dominantnými ekonomické a sociálne dôvody migrácie. Dá sa však očakávať, že zníženie životnej úrovne, strata zamestnania, zdražovanie bytov a podstatná stagnácia novej bytovej výstavby budú dôvodom obmedzenia rozsahu migrácie vidieckeho obyvateľstva do miest v rámci vlastného okresu a tiež mimo územia okresu...“.

Graf č. 3: Počet obyvateľov mesta Trnava v delení podľa pohlavia k 15.6.2014

Zdroj: MsÚ Trnava

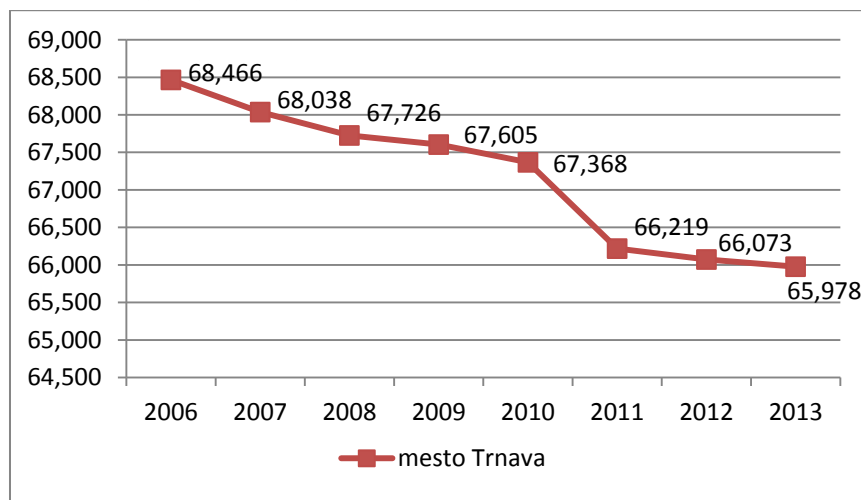
V meste žije 51,85% žien a 48,15% mužov. Pre porovnanie na Slovensku, podľa posledného sčítania obyvateľov v roku 2011, bol podiel žien 51,3%. Na celoslovenskej úrovni pripadalo na 1000 mužov, 1054 žien.

Tabuľka č. 3 uvádza porovnanie vývoja počtu obyvateľov v rokoch 2006-2013 na úrovni SR, TT kraja, okresu Trnava a mesta Trnava. Naproti stúpajúcemu počtu obyvateľov v Trnavskom kraji aj okrese, má mesto Trnava dlhodobý klesajúci trend počtu obyvateľov. Podľa prognózy vývoja počtu obyvateľov v okresoch Slovenska, bude stúpajúci trend počtu obyvateľov v okrese Trnava pokračovať. V roku 2020 sa predpokladá počet 133 104 a v roku 2035 počet 133 827 obyvateľov.

Tab. č. 3: Porovnanie počtu obyvateľov v rokoch 2006 -2013 na území SR, Trnavského kraja, okresu Trnava a mesta Trnava

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SR	5 393 637	5 400 998	5 412 254	5 424 925	5 435 273	5 404 322	5 410 836	5 415 949
Trnavský kraj	555 075	557 151	559 934	561 525	563 081	555 509	556 577	557 608
okres Trnava	127 292	127 756	128 171	128 647	129 212	128 817	129 236	129 705
mesto Trnava	68 466	68 038	67 726	67 605	67 368	66 219	66 073	65 978

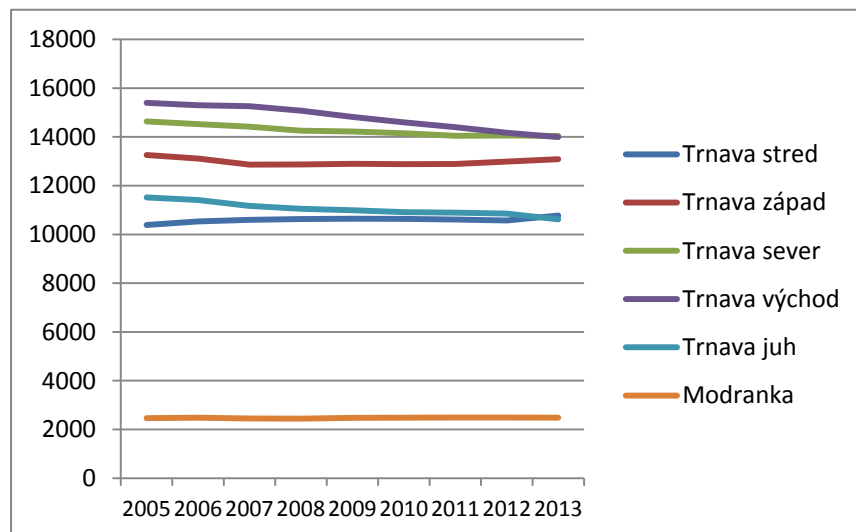
Zdroj: ŠÚSR, Regionálna štatistika Trnava

Graf. č. 4: Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2006 -2013 na území mesta Trnava

Zdroj: ŠÚSR, Regionálna štatistika Trnava

Zo šiestich mestských častí majú mestská časť Trnava východ a Trnava sever porovnateľne rovnaký počet obyvateľov. V týchto dvoch mestských častiach žije najviac obyvateľov v porovnaní so zvyšnými štyrmi. V mestskej časti

Modranka žijú len necelé 4% obyvateľov. S výnimkou mestskej časti Modranka a Trnava Západ, vykazujú všetky mestské časti mierne klesajúci trend počtu obyvateľov.

Graf č. 5: Vývoj počtu obyvateľov v jednotlivých mestských častiach mesta Trnava

Zdroj: MsÚ Trnava

Vývoj prirodzeného prírastku a migrácie obyvateľov mesta Trnava

Od roku 2005 v Trnave stúpa počet narodených detí, čo má za dôsledok stúpajúci trend prirodzeného prírastku obyvateľov, ako

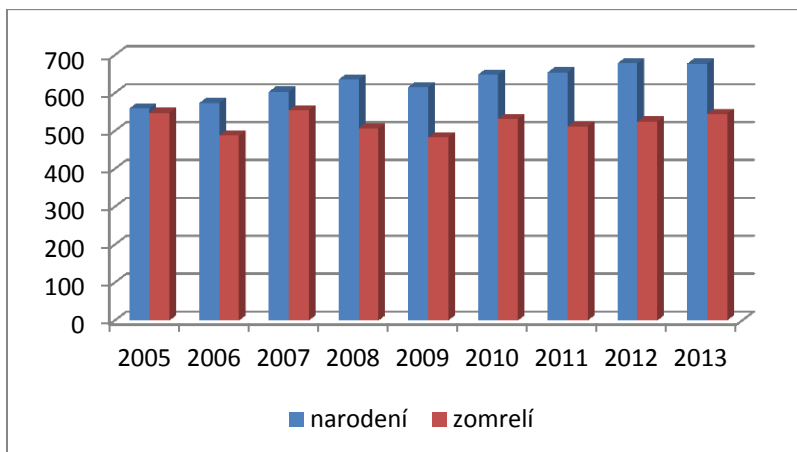
naznačuje graf č. 7. Na prirodzenom úbytku obyvateľov majú väčší podiel muži.

Tab. č. 4: Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľov mesta Trnava

Rok	Narodení			Zomrelí			Rozdiel
	Chlapci	Dievčatá	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	
2005	304	256	560	287	261	548	12
2006	288	286	574	278	210	488	86
2007	314	290	604	293	262	555	49
2008	313	323	636	258	249	507	129
2009	325	291	616	250	233	483	133
2010	319	330	649	286	246	532	117
2011	349	306	655	269	243	512	143
2012	335	344	679	293	232	525	154
2013	344	334	678	305	240	545	133

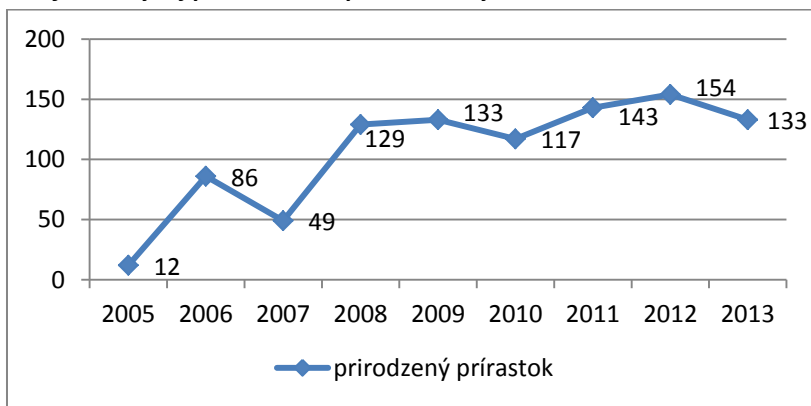
Zdroj: MsÚ Trnava

Graf č. 6: Narodení a zomrelí v období 2005-2013

Zdroj: MsÚ Trnava

Graf č. 7: Vývoj prirodzeného prírastku obyvateľov mesta Trnava

Zdroj: MsÚ Trnava

Celkovo možno konštatovať, že v meste Trnava sa za sledované obdobie zvyšuje počet narodených a klesá počet zomrelých. Tomu zodpovedá aj stúpajúca krivka prirodzeného prírastku obyvateľov s tromi výraznejšími poklesmi v roku 2007, 2010 a 2013.

Podľa prognóz prirodzených prírastkov obyvateľstva v okresoch Slovenska, bude po

roku 2015 prirodzený prírastok klesať. V roku 2025 je prognózovaná jeho hodnota na 1000 obyvateľov na -0,36 a v roku 2035 až na -5,11. Klesajúci trend sa pre okres Trnava predpokladá aj pri celkových prírastkoch obyvateľstva. V roku 2020 je jeho hodnota na 1000 obyvateľov prognózovaná na 2,63 a v roku 2030 na -0,45 a v roku 2035 na -1,62.

Migrácia obyvateľov mesta Trnava

Napriek mierne stúpajúcemu počtu prisťahovaných obyvateľov mesta Trnava je saldo migrácie záporné, nakoľko je v porovnaní s prisťahovanými vždy vyšší počet odšťahovaných. Vývoj salda migrácie bližšie

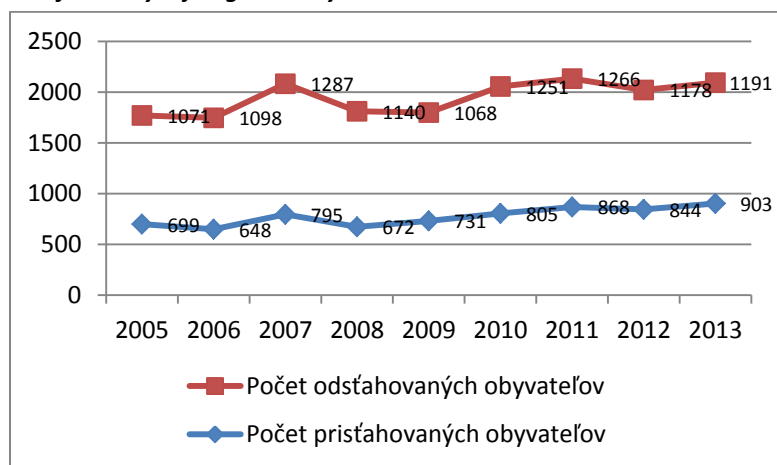
ilustruje graf č. 8. Z grafu je vidieť, že saldo migrácie má klesajúci trend, čo zodpovedá mierne sa zvyšujúcemu počtu vysťahovaných a mierne sa znižujúcemu počtu prisťahovaných obyvateľov mesta.

Tab. č. 5: Migrácia obyvateľov mesta Trnava

Rok	Prisťahovaní			Odšťahovaní			Rozdiel
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	
2005	323	376	699	509	562	1071	-372
2006	311	337	648	529	569	1098	-450
2007	368	427	795	628	659	1287	-492
2008	309	363	672	549	591	1140	-468
2009	330	401	731	511	557	1068	-337
2010	362	443	805	651	600	1251	-446
2011	382	486	868	584	682	1266	-398
2012	370	474	844	551	627	1178	-334
2013	389	514	903	558	633	1191	-288

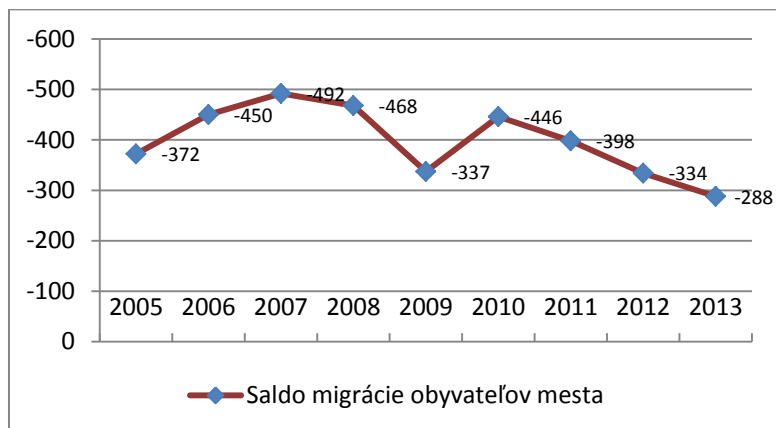
Zdroj: MsÚ Trnava

Graf č. 8: Vývoj migrácie obyvateľov mesta Trnava

Zdroj: MsÚ Trnava

Graf č. 9: Vývoj salda migrácie obyvateľov mesta Trnava

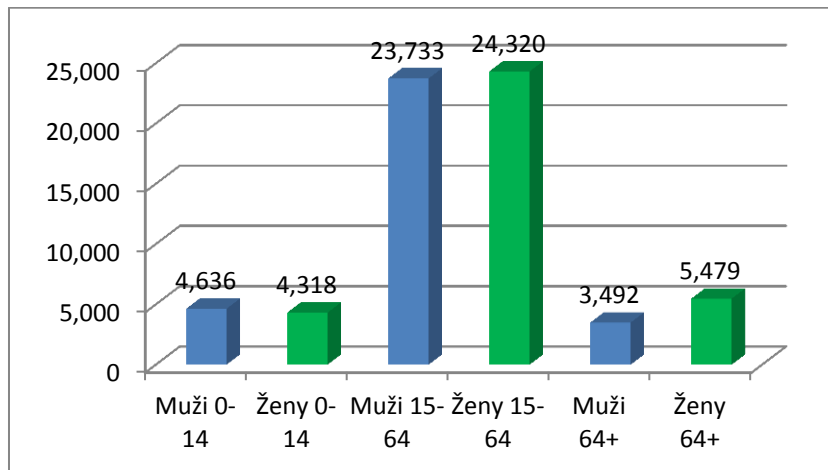
Zdroj: MsÚ Trnava

Veková štruktúra obyvateľov mesta Trnava

Najvyšší počet obyvateľov mesta Trnava spadá do kategórie 35-39 rokov, čo zhruba zodpovedá podobnej situácii v rámci celej SR a taktiež TT kraja a okresu Trnava. Podľa údajov štatistického úradu SR bol priemerný vek obyvateľov v roku 2012 v rámci SR 39,3 rokov a okres Trnava mal priemerný vek 40,3 -41,7.

V meste Trnava bol na základe údajov z SODB 2011 podiel detí do 15 rokov na celkovom počte trvalo bývajúcich obyvateľov mesta 13,57%. Pre porovnanie v rámci celého Slovenska bol podiel detí do 15 rokov v roku 2013 15,32%.

Graf č. 10: Vekové zloženie obyvateľov mesta Trnava v členení podľa pohlavia a kategórií k 31.12.2013

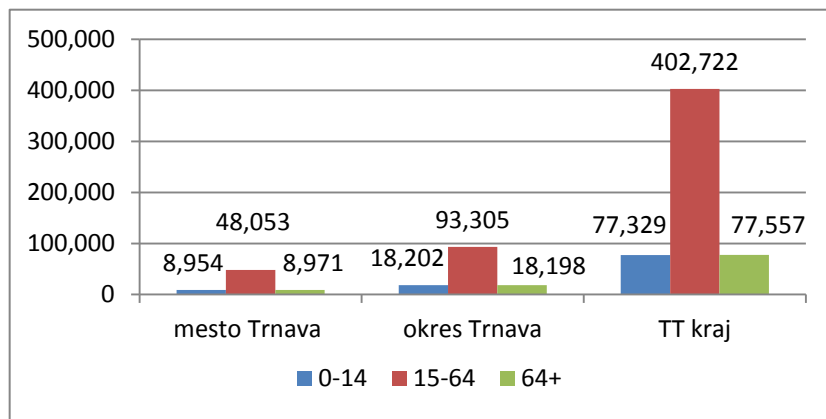

Zdroj: MsÚ Trnava

V grafe č.10 je uvedené rozdelenie obyvateľov mesta do 3 vekových kategórií (predproduktívny vek 0-14, produktívny 15-64 a poproduktívny 64+).

Na porovnanie so situáciou v okrese Trnava a Trnavskom kraji slúži graf č.11. Trend znižovania podielu tzv. detskej zložky populácie (kategória 0-14) a postupný nárast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku

(kategórií 64+) je zjavný na úrovni mesta, okresu aj kraja. Rovnako je to aj na úrovni celej SR. Podľa prognózovaného priemerného veku obyvateľstva v okresoch Slovenska sa bude v okrese Trnava zvyšovať priemerný vek obyvateľov. Kým v roku 2015 je prognózovaný priemerný vek na 1000 obyvateľov 41,10, v roku 2020 je prognózovaná hodnota 42,20, v roku 2035 by mal byť priemerný vek až 47,76.

Graf č. 11: Rozdelenie obyvateľov mesta, okresu a kraja do 3 základných vekových kategórií

Zdroj: MsÚ Trnava

Rozdelenie obyvateľstva podľa vzdelania

V Trnave je najvyšší podiel – 21% obyvateľov s úplným stredným vzdelaním s maturitou, pričom vyšší podiel tvoria ženy. 14,4% tvoria obyvatelia s učňovským vzdelaním bez maturity, kde vyšší podiel tvoria muži. Podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je 17,52%, vyšší podiel tvoria ženy. Základné vzdelanie má 11,5% obyvateľov mesta Trnava. Medzi obyvateľmi so základným vzdelaním prevažujú ženy.

Pre porovnanie je na území SR najvyšší podiel obyvateľov s úplným stredným odborným s maturitou – 20,19%, kde vyšší podiel tvoria ženy. Ďalej nasleduje základné vzdelanie –

skoro 15% s vyšším podielom žien, učňovské bez maturity – 13,38% s vyšším podielom mužov. Vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je na Slovensku skoro 14% a vyšší podiel tvoria ženy.

Na základe porovnania vzdelanostnej štruktúry obyvateľov mesta Trnava so vzdelanostnou štruktúrou obyvateľov celej SR možno konštatovať, že **v Trnave je o 3,5% vyšší podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov** a o 3,5% nižší počet obyvateľov, ktorých najvyšší dosiahnutý stupeň vzdelania je základné.

Tab. č. 6: Rozdelenie obyvateľov v meste Trnava a v SR podľa pohlavia a najvyššie dosiahnutého vzdelania

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie v TT		Spolu v TT	% v TT	Pohlavie v SR		Spolu v SR	% v SR
	muži	ženy			muži	ženy		
Základné	3 067	4 568	7 635	11,51	307 205	501 285	808 490	14,98
Učňovské, bez maturity	5 651	3 898	9 549	14,39	439 581	282 418	721 999	13,38
Stredné odborné, bez maturity	2 690	2 312	5 002	7,54	293 530	228 509	522 039	9,67
Úplné stredné učňovské, s maturitou	1 393	773	2 166	3,26	116 782	74 426	191 208	3,54
Úplné stredné odborné, s maturitou	6 222	7 664	13 886	20,93	494 477	595 274	1 089 751	20,19
Úplné stredné všeobecné	903	1 705	2 608	3,93	85 688	149 326	235 014	4,35
Vyššie odborné vzdelanie	345	691	1 036	1,56	28 996	51 620	80 616	1,49
Vysokoškolské bakalárske	627	937	1 564	2,36	47 490	75 292	122 782	2,27
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	4 268	5 125	9 393	14,16	279 644	304 900	584 544	10,83
Vysokoškolské doktorandské	345	329	674	1,02	22 016	18 626	40 642	0,75
Vysokoškolské spolu	5 240	6 391	11 631	17,53	349 150	398 818	747 968	13,86
Bez školského vzdelania	4 557	4 206	8 763	13,21	434 542	411 779	846 321	15,68
Nezistené	2 050	2 032	4 082	6,15	77 821	75 809	153 630	2,85
SPOLU	32 118	34 240	66 358	100	2 627 772	2 769 264	5 397 036	100

Zdroj: ŠÚ, Regionálna štatistika Trnava

Rozdelenie obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity

V meste Trnava bol na základe údajov z SODB 2011 podiel detí do 16 rokov na celkovom

Tabuľka č. 7: Rozdelenie obyvateľov podľa ekonomickej aktivity

Ekonomická aktivita	Počet obyvateľov	%
Trvalo bývajúce obyvateľstvo	66 358	100,00
Pracujúci (okrem dôchodcov)	28 209	42,51
Pracujúci dôchodcovia	1 663	2,51
Osoby na materskej dovolenke	282	0,42
Osoby na rodičovskej dovolenke	1 251	1,89
Nezamestnaní	3 084	4,65
Študenti stredných škôl	2 343	3,53
Študenti VŠ	1 989	3,00
Osoby v domácnosti	319	0,48
Dôchodcovia	12 033	18,13
Príjemcovia kapitálových príjmov	53	0,08
Deti do 16 rokov (nar. po roku 1995)	9 240	13,92
Iná	347	0,52
Nezistená	5 545	8,36
Z toho ekonomicky aktívni	33 238	50,09

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2011

počte trvalo bývajúcich obyvateľov mesta necelých 14 %, podiel dôchodcov bol naproti tomu skoro 21%. 50% obyvateľov z trvalo bývajúceho obyvateľstva mesta bolo ekonomicky aktívnych a podiel nezamestnaných bol na základe údajov z SODB 2011 v meste Trnava 4,65%.

Tabuľka č. 8 uvádza rozdelenie ekonomicky aktívneho obyvateľstva mesta Trnava do hlavných kategórií ekonomických činností. V kategórii **priemyselná výroba je podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva mesta Trnava najvyšší - 23,13%**, nasleduje kategória **veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov - 11,86%**.

V kategórii **vzdelávanie** je podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov 8,04% a vo **verejnej správe** – 7,83%. V **doprave a skladovaní** pracuje 5,80% a v **zdravotníctve** pracuje 5,01% zo všetkých ekonomicky aktívnych obyvateľov mesta.

Tab. č. 8: Rozdelenie ekonomicky aktívneho obyvateľstva mesta Trnava podľa odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti	muži	ženy	spolu	podiel v %	z toho dochádza do zamestnania
Pôdohospodárstvo, lesníctvo a poľovníctvo, rybolov	550	401	951	2,86%	777
Ťažba a dobývanie	34	23	57	0,17%	47
Priemyselná výroba	4824	2864	7688	23,13%	6653
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	575	187	762	2,29%	694
Dodávka vody; čistenie a odvod odpad. vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	331	120	451	1,36%	404
Stavebníctvo	1288	371	1659	4,99%	1403
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	1783	2160	3943	11,86%	3378
Doprava a skladovanie	1319	609	1928	5,80%	1709
Ubytovacie a stravovacie služby	413	539	952	2,86%	807
Informácie a komunikácia	447	237	684	2,06%	599
Finančné a poisťovacie činnosti	230	407	637	1,92%	562
Činnosti v oblasti nehnuteľností	126	133	259	0,78%	222
Odborné, vedecké a technické činnosti	801	655	1456	4,38%	1294
Administratívne a podporné služby	580	460	1040	3,13%	924
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	1095	1508	2603	7,83%	2355
Vzdelávanie	724	1949	2673	8,04%	2469
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	447	1219	1666	5,01%	1521
Umenie, zábava a rekreácia	273	332	605	1,82%	530
Ostatné	131	273	404	1,22%	349
Nezistené	1489	1331	2820	8,48%	2336
SPOLU	17460	15778	33238	100,00%	29033

Zdroj: ŠÚ SR, SBDO 2011

3.2. Bývanie

Ako sa uvádza v dokumente MsÚ Trnava *Bytový fond*, od novembra 2003 sú v rámci metodického pokynu Ministerstva pôdohospodárstva SR **rozšírené hranice zastavaného územia v meste Trnava pre potreby bytovej výstavby o 124 ha**, z toho navrhovaných je 724 rodinných domov, 3 365 bytových jednotiek v bytových domoch. Nakoľko táto plocha je v súkromnom vlastníctve, táto skutočnosť predstavuje do značnej miery limitujúci faktor pre výstavbu navrhovaných bytov.

Výstavba bytov a domov sa v meste Trnava realizuje predovšetkým súkromnými

investormi. Ide o lokality mestskej časti Trnava Západ – IBV Za traťou I. – IV, Obytná zóna Kamenný mlyn, Trnava Sever – Pekné pole I – V, ako aj rekonštrukcia rodinných domov v jestvujúcich lokalitách IBV – Kopánka, Spieglsaal, Vozovka, Tulipán a Modranka.

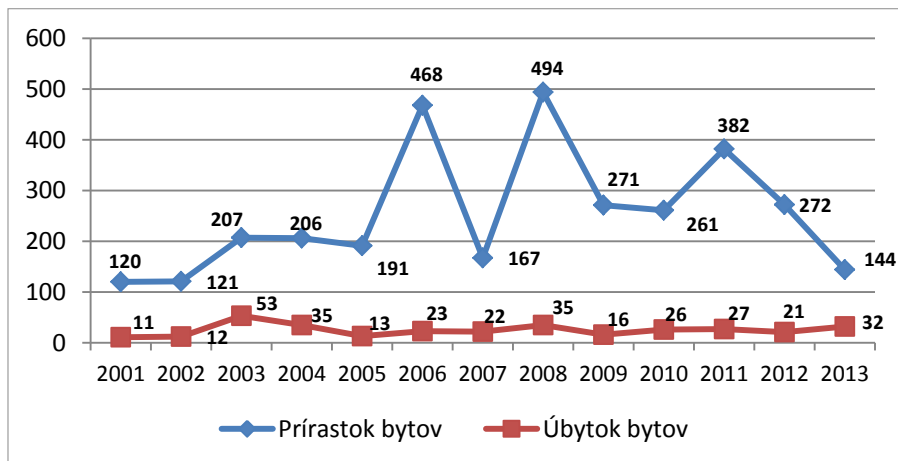
V súčasnej dobe je v rôznom štádiu rozpracovanosti začatých viacerých investičných akcií pripravujúcich výstavbu bytov v bytových domoch a to Zelené átrium a Arboria II. Počet bytov sa vo finálnej fáze môže mierne zmeniť, vzhľadom na úpravy stavieb v štádiu prípravy výstavby.

Tab. č. 9: Počet bytov v meste Trnava

	Počet bytov v meste Trnava	Prírastok bytov	Úbytok bytov
počet bytov - sčítanie ľudu 3.3.1991	22 162	1484	59 (len od roku 1998)
počet bytov - sčítanie ľudu 25-26.5.2001	23 605	40	16
počet bytov k 31.12.2001 (MsÚ Trnava)	23 714	120	11
počet bytov k 31.12.2002 (MsÚ Trnava)	23 834	121	12
počet bytov k 31.12.2003 (MsÚ Trnava)	23 971 + 6 p.u.	207	53
počet bytov k 31.12.2004 (MsÚ Trnava)	24 111 + 36 p.u.	206	35
počet bytov k 31.12.2005 (MsÚ Trnava)	24 288 + 37 p.u.	191	13
počet bytov k 31.12.2006 (MsÚ Trnava)	24 730 + 40 p.u.	468	23
počet bytov k 31.12.2007 (MsÚ Trnava)	24 874 + 41 p.u.	167	22
počet bytov k 31.12.2008 (MsÚ Trnava)	25 333 + 16 p.u.	494	35
počet bytov k 31.12.2009 (MsÚ Trnava)	25 588 + 16 p.u.	271	16
počet bytov k 31.12.2010 (MsÚ Trnava)	25 823 + 16 p.u.	261	26
počet bytov k 31.12.2011 (MsÚ Trnava)	26 178 + 16 p.u.	382	27
počet bytov k 31.12.2012 (MsÚ Trnava)	26 429 + 16 p.u.	272	21
počet bytov k 31.12.2013 (MsÚ Trnava)	26 541 + 16 p.u.	144	32

Zdroj: MsÚ Trnava

Graf č. 12: Vývoj prírastku a úbytku počtu bytov v meste Trnava v rokoch 2005-2013

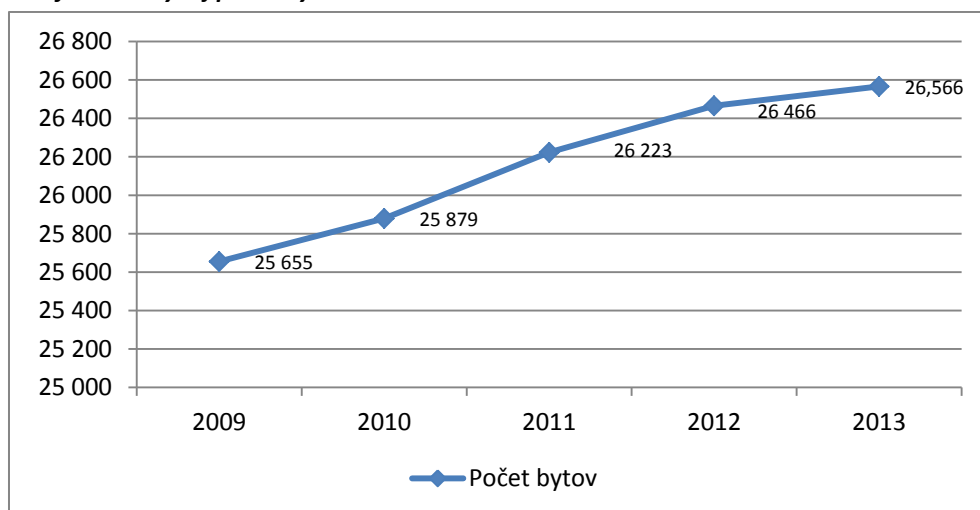
Zdroj: MsÚ Trnava

Zo štatistiky vyplýva, že najväčší nárast kolaudovaných bytov bol zaznamenaný v roku 2008, po tomto období prišlo vzhľadom na ekonomickú situáciu na Slovensku k útlmu.

Mesto Trnava má v rámci územného plánu vytvorené dostatočné podmienky pre ďalší rozvoj bytovej výstavby.

Graf č. 13 ukazuje vývoj počtu bytov v meste Trnava. Za sledované obdobie 2009-2013, počet bytov v každom roku rástol zhruba o 1%.

Graf č. 13: Vývoj počtu bytov v meste Trnava v rokoch 2009 – 2013

Zdroj: MsÚ Trnava

4. HOSPODÁRSTVO

4.1. Hospodárske odvetvia okresu

Podľa dole uvedenej tabuľky je v okrese Trnava 28 veľkých podnikov, t.j. podnikov zamestnávajúcich nad 250 ľudí, alebo s obratom nad 30 mil. EUR - z toho polovica (14) je v **priemyselnej výrobe**.

Medzi hlavné odvetvia priemyslu v okrese Trnava patrí strojársky (v rámci neho najmä automobilový), elektrotechnický, chemický a sklársky priemysel.

Hospodárstvo mesta Trnava je výrazne **ovplyvnené automobilovým priemyslom** - spoločnosť PCA Slovakia, s.r.o. - **PSA Peugeot Citroën** vstúpila na Slovenský trh v roku **2003**

a zabezpečuje výrobu automobilov malej triedy. Automobilka je najväčším **zamestnávateľom** v okrese Trnava (s počtom zamestnancov od 2000 do 2999). Na automobilový priemysel sú tiež dodávateľsky naviazané ďalšie veľké podniky. Podľa dole uvedenej tabuľky je v priemyselnej výrobe 14 veľkých podnikov a z nich polovica (8) pôsobí v oblasti automobilového priemyslu – PCA ako výrobca automobilov a **ďalších 7 veľkých podnikov je naviazaných na automobilový priemysel**.

Tab. č. 10: Zoznam veľkých podnikov v okrese Trnava – obrat nad 30 mil. EUR / počet zamestnancov nad 250

Sekcia ekonomickej činnosti	Ekonomický subjekt	Obrat	Počet zamestnancov	Divízia ekonomickej činnosti
Administratívne a podporné služby	Agentúra S + L, s.r.o. (Trnava)	-	250-499	Bezpečnostné a pátracie služby (strážna bezpečnostná služba)
	Vetter Slovakia, s.r.o. (Trnava)	-	250-499	Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomoc. činnosti (balenie sušeného ovocia a orechov)
Doprava a skladovanie	Slovenská autobusová doprava Trnava, a.s.	-	250-499	Pozemná doprava a doprava potrubím
Odborné, vedecké a technické činnosti	VÚJE, a.s. (Trnava)	30 - 150 mil. €	500-999	Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy (inžinierska spol. pre jadrovú/klasickú energetiku)
	ENSECO, a.s. (Trnava)	30 - 150 mil. €	-	Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy (inžinierska spol. pre jadrovú/klasickú energetiku)
Priemyselná výroba	PCA Slovakia, s.r.o.	nad 150 mil. €	2000-2999	Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov (výroba motorových vozidiel)
	ZF SACHS Slovakia, a.s. (Trnava)	nad 150 mil. €	1000-1999	Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov (výroba častí hnacieho ústrojenstva pre motorové a kolajové vozidlá)
	Samsung Display Slovakia, s.r.o. (Voderady)	nad 150 mil. €	500-999	Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov (výroba LCD modulov – súčiastka do monitorov a obrazoviek)
	ŽOS Trnava, a.s. (Trnava)	30 - 150 mil. €	1000-1999	Oprava a inštalácia strojov a prístrojov (výroba, oprava a modernizácia nákladných a osobných železničných vozňov)
	Johns Manville Slovakia, a.s. (Trnava)	30 - 150 mil. €	500-999	Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov (sklenené a minerálne vlákna, sklolaminát – aj pre dopravný priemysel)
	ZF Boge Elastmetall Slovakia, a.s. (Trnava)	30 - 150 mil. €	500-999	Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov (gumokovových dielov a systémov tlmenia nárazov pre vozidlá)
	ZF Levice, s.r.o. (Trnava)	30 - 150 mil. €	500-999	Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov (výroba častí podvozkového ústrojenstva pre motorové a kolajové vozidlá)
	AMYLUM-SLOVAKIA, s.r.o. (Boleráz)	nad 150 mil. €	-	Výroba potravín (výroba a predaj škrobu, škrobových sirupov, izoglukózy a krmív na báze kukurice)
	FREMACH TRNAVA, s.r.o. (Trnava)	30 - 150 mil. €	250-499	Výroba výrobkov z gumy a plastu (plastových komponentov pre automobilový a elektrotechnický priemysel)
	ALRO-SLOVAKIA, s.r.o. (Trnava)	-	250-499	Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení (povrchové úpravy a lakovanie plastových/kovových dielcov)
	DATALOGIC SLOVAKIA, s.r.o. (Prílohy-Zavar)	30 - 150 mil. €	-	Výroba počítač., elektronických a optických výrobkov (čítačiek čiarových kódov, mobilných počítačov a RFID systémov)
	FINE DNC Slovakia, s.r.o. (Voderady)	30 - 150 mil. €	-	Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení (hliníkové formy, výlisky pre LCD monitory a televízory)
	CHEMOLAK, a.s. (Smolenice)	-	250-499	Výroba chemikálií a chemických produktov (výroba farieb a lakov)
	KUPEX, s.r.o. (Voderady)	-	250-499	Výroba potravín (spracovanie mäsových výrobkov)

Veľkoobchod a maloobchod, oprava motor. vozidiel a motocyklov	COOP Jednota Trnava, spotrebné družstvo (Trnava)	30 - 150 mil. €	500-999	Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (maloobchodný predaj cukrovínok, potravín, nápojov, ovocia, zeleniny, mäsových a mliečnych výrobkov)
	Tate & Lyle Slovakia, s.r.o. (Boleráz)	nad 150 mil. €	-	Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (veľkoobchod s potravinárskymi ingredienciami – cukor, škrob)
	Agropodnik, a.s., Trnava (Trnava)	30 - 150 mil. €	-	Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (veľkoobchod s obilninami a olejninami, predaj hnojív, skladovacie služby pre farmárov)
	COOP VOZ, a.s. (Trnava)	30 - 150 mil. €	-	Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (veľkoobchod zaoberajúci sa distribúciou tovaru v obchodnej sieti COOP Jednota Slovensko)
	HAVI Logistics, s.r.o. (Trnava)	30 - 150 mil. €	-	Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (veľkoobchod a logistika pre potraviny)
	JAF HOLZ Slovakia, s.r.o. (Špačince)	30 - 150 mil. €	-	Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (veľkoobchod s drevom a stavebným materiálom)
	Solar 2009, a.s. (Trnava)	30 - 150 mil. €	-	Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (veľkoobchod, maloobchod a distribúcia pohonných hmôt)
	VV – AGRO, s.r.o. (Trnava)	30 - 150 mil. €	-	Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (veľkoobchod s obilím; predaj osív, poľnohospodárskych komodít, bioproduktov a biopotravín)
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	Fakultná nemocnica Trnava, príspevková organizácia (Trnava)	-	1000-1999	Zdravotníctvo

Zdroj: Zo zdrojov ŠÚSR za rok 2013 a Registra účtovných zázisov spracovala AINova¹

Významným odvetvím je v okrese Trnava tiež **elektrotechnický priemysel** - svetová značka **Samsung Display Slovakia s.r.o.** v roku **2008** umiestnila výrobu v blízkosti mesta Trnava (v priemyselnom parku v obci Voderady, vzdialenej cca 12 km) a začala s výrobou LCD modulov.

Ďalšie odvetvia priemyslu zastúpené v okrese Trnava (resp. v meste Trnava) sú **strojársky priemysel** (ŽOS Trnava, a.s.; ZF SACHS Slovakia; ZF Boge Elastmetall Slovakia, a.s.); **chemický priemysel** (Chemolak, a.s.), **sklársky priemysel** (Johns Manville Slovakia, a.s.) a **hutnícky priemysel** (Zlievareň Trnava, s.r.o.²).

¹ Európska komisia definuje veľkosť podnikov nasledujúcim spôsobom: Mikropodnik - pracovníci: < 10, obrat ≤ 2 milióny €; Malý podnik - pracovníci: < 50, obrat: ≤ 10 miliónov €; Stredný podnik - pracovníci: < 250, obrat: ≤ 50 miliónov €. Štatistický úrad SR rozdeľuje podniky do iných kategórií a obraty sleduje o. i. aj v týchto rozptyloch: < 2 mil. > 15 mil. € (na účely toho dokumentu označené ako malé podniky); ≤ 15 mil. > 30 mil. € (stredné podniky); ≤ 30 mil. > 150 mil. € (veľké podniky); ≤ 150 mil. € (na účely toho dokumentu tiež označené ako veľké podniky). Mikropodniky (obrat: >2 mil. €) neboli predmetom skúmania na účely toho dokumentu.

² Je v kategórii MSP (malé a stredné podniky) a teda nie je uvedená v tabuľke č. 10

V odvetví **jadrovej energetiky** pôsobia v meste Trnava **veľké inžinierske spoločnosti** (VÚJE, a.s.; ENSECO, a.s.) a v okrese Trnava, v obci Jaslovské Bohunice, sa nachádzajú **Atómové elektrárne Bohunice**³.

V okrese Trnava má tradične zastúpenie aj **potravinársky priemysel** (AMYLUM-Slovakia, s.r.o.; Agropodnik, a.s. Trnava; OZ Figaro Trnava⁴) a **poľnohospodárstvo**.

Z nevýrobných odvetví hospodárstva je v meste významne zastúpené **vzdelávanie** (školsťvo), keďže sa tu nachádzajú **tri univerzity** (Materiálovotechnologická fakulta STU; Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave; Trnavská univerzita) a **zdravotníctvo** (Fakultná nemocnica Trnava).

Z hľadiska zamestnanosti sú v meste významnými odvetviami: **priemysel** (zamestnáva 23,13% ekonomicky aktívneho obyvateľstva), **veľkoobchod a maloobchod, oprava mot. vozidiel** (11,86%), **vzdelávanie** (8,04%), **verejná správa a obrana, sociálne zabezpečenie** (7,83%), **doprava a skladovanie** (5,80%), **zdravotníctvo a soc. pomoc** (5,01%), **stavebníctvo** (4,99%), **odborné, vedecké a tech. činnosti** (4,38%) – tab. 8, kapitola 3.

³ So sídlom v Bratislave ako súčasť Slovenských elektrární, a.s., takže tento veľký podnik nie je v štatistike okresu Trnava a teda nie v tabuľke č. 10

⁴ Je súčasťou I.D.C. Holding, a.s., ktorý má sídlo v Bratislave a teda nie je uvedený v tabuľke č. 10

Tab. č. 11: Počet a podiel malých, stredných a veľkých podnikov (podľa obratu) v okrese Trnava – podľa ekonomickej činnosti

Sekcia ekonomickej činnosti	Malé podniky < 2 mil. € > 15 mil. €	Stredné podniky ≤ 15 mil. € > 30 mil. €	Veľké podniky ≤ 30 mil. € > 150 mil. €	Veľké podniky ≤ 150 mil. €	Spolu	%
Administratívne a podporné služby	7	1			8	3,98%
Činnosti v oblasti nehnuteľností	2				2	1,00%
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	3				3	1,49%
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	1				1	0,50%
Doprava a skladovanie	20				20	9,95%
Informácie a komunikácia	1				1	0,50%
Odborné, vedecké a technické činnosti	12		2		14	6,97%
Ostatné	1				1	0,50%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybolov	12	1			13	6,47%
Priemyselná výroba	31	6	7	4	48	23,88%
Stavebníctvo	10				10	4,98%
Ubytovacie a stravovacie služby	5				5	2,49%
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov	59	6	7	1	73	36,32%
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	1	1			2	1,00%
CELKOVÝ SÚČET	165	15	16	5	201	100,00%
CELKOVÝ SÚČET v %	82,09%	7,46%	7,96%	2,49%	100%	

Tab. č. 12: Počet a podiel malých, stredných a veľkých podnikov (podľa zamestnanosti) v okrese Trnava – podľa ekonomickej činnosti

Sekcia ekonomickej činnosti	Malé podniky < 50 zamestnancov	Stredné podniky ≤ 50 > 250 zamestnancov	Veľké podniky ≤ 250 zamestnancov	Spolu	%
Administratívne a podporné služby	3	3	2	8	3,98%
Činnosti v oblasti nehnuteľností	2			2	1,00%
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	2		3	1,49%
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov		1		1	0,50%
Doprava a skladovanie	10	9	1	20	9,95%
Informácie a komunikácia	1			1	0,50%
Odborné, vedecké a technické činnosti	10	3	1	14	6,97%
Ostatné		1		1	0,50%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybolov	7	6		13	6,47%
Priemyselná výroba	18	19	11	48	23,88%
Stavebníctvo	7	3		10	4,98%
Ubytovacie a stravovacie služby	4	1		5	2,49%
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov	61	11	1	73	36,32%
Zdravotníctvo a sociálna pomoc		1	1	2	1,00%
CELKOVÝ SÚČET	124	60	17	201	100,00%
CELKOVÝ SÚČET v %	61,69%	29,85%	8,46%	100%	

Zdroj: Údaje v tab. č. 11 a 12 sú zo zdrojov ŠÚSR za rok 2013 (spracovala AINova)

4.2. Trh práce

Organizačná štatistika

Z právnych foriem mali v roku 2012 a 2013 dominantné zastúpenie živnostníci. V obidvoch rokoch bol podiel živnostníkov voči ostatným právnym formám viac ako 50%. V roku 2013 klesol podiel živnostníkov oproti predchádzajúcemu roku o necelé 3%. Naproti tomu podiel právnických osôb vo forme s.r.o.

stúpol v roku 2013 o skoro 3%. Celkovo bolo zastúpenie právnej formy s.r.o. v obidvoch rokoch viac ako 30%. Podrobnejšie rozdelenie právnych subjektov uvádzajú tabuľky č. 13 a 14. Porovnanie počtu subjektov za rok 2012 a 2013 ilustruje graf. č. 14.

Tab. č. 13: Počet a percentuálny podiel subjektov podľa právnej formy v meste Trnava v rokoch 2012, 2013

Právna forma	2012	2013	2012 v %	2013 v %
Podnikateľ - fyzická osoba zapísaný v obchodnom registri	21	34	0,24	0,39
Verejná obchodná spoločnosť	9	9	0,10	0,10
Spoločnosť s ručením obmedzeným	2 609	2 894	30,27	33,12
Akciová spoločnosť	76	77	0,88	0,88
Družstvo	18	18	0,21	0,21
Rozpočtová organizácia	48	37	0,56	0,42
Príspevková organizácia	14	14	0,16	0,16
Ostatné	895	919	10,39	10,52
Živnostníci	4 602	4 398	53,40	50,33
Slobodné povolanie	305	317	3,54	3,63
SHR	21	22	0,24	0,25
SPOLU	8 618	8 739	100,00	100,00

Zdroj: ŠÚ SR, Regionálna štatistika Trnava

Tab. č. 14: Počet a percentuálny podiel subjektov podľa ekonomických činností v meste Trnava, 2012, 2013

SK NACE	2012	2013	2012 v %	2013 v %
Pôdohospodárstvo, lesníctvo a poľovníctvo, rybolov	83	90	0,96	1,03
Ťažba a dobývanie	1	1	0,01	0,01
Priemyselná výroba	737	731	8,55	8,36
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	4	6	0,05	0,07
Dodávka vody; čistenie a odvod odpad. vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	20	20	0,23	0,23
Stavebníctvo	998	954	11,58	10,92
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	1 884	1 863	21,86	21,32
Doprava a skladovanie	405	422	4,70	4,83
Ubytovacie a stravovacie služby	347	350	4,03	4,01
Informácie a komunikácia	326	330	3,78	3,78
Finančné a poisťovacie činnosti	186	208	2,16	2,38
Činnosti v oblasti nehnuteľností	401	427	4,65	4,89
Odborné, vedecké a technické činnosti	1 256	1 296	14,57	14,83
Administratívne a podporné služby	437	486	5,07	5,56
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	20	9	0,23	0,10
Vzdelávanie	214	216	2,48	2,47
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	236	246	2,74	2,81
Umenie, zábava a rekreácia	326	339	3,78	3,88
Ostatné	737	745	8,55	8,53
SPOLU	8 618	8 739	100,00	100,00

Zdroj: ŠÚ SR, Regionálna štatistika Trnava

Z ekonomických činností má v Trnave (v 2012) najväčší podiel *veľkoobchod, maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov* – 21,86%; nasledujú *odborné, vedecké a technické činnosti* – 14,57%; *stavebníctvo* – 11,58%. Podiel *priemyselnej výroby* je 8,55%. Poľnohospodárske činnosti sú zastúpené len necelým 1%.

Pre porovnanie v roku 2012 v okrese Trnava bol podiel *veľkoobchod, maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov* – 20%;

odborné, vedecké a technické činnosti – 12,19%; *stavebníctvo* bolo zastúpené 15,39%; *priemyselná výroba* mala podiel 11,11%. Poľnohospodárske činnosti boli v okrese Trnava v roku 2012 zastúpené 2,12%.

V roku 2012 bolo v meste Trnava z podnikov v súkromnom sektore, 4,7% spoločností v medzinárodnom vlastníctve a 10,9% v zahraničnom vlastníctve. Len 1% podielu boli spoločnosti v družstevnom vlastníctve.

Tab. č. 15: Spoločnosti podľa sektorov vlastníctva, rok 2012

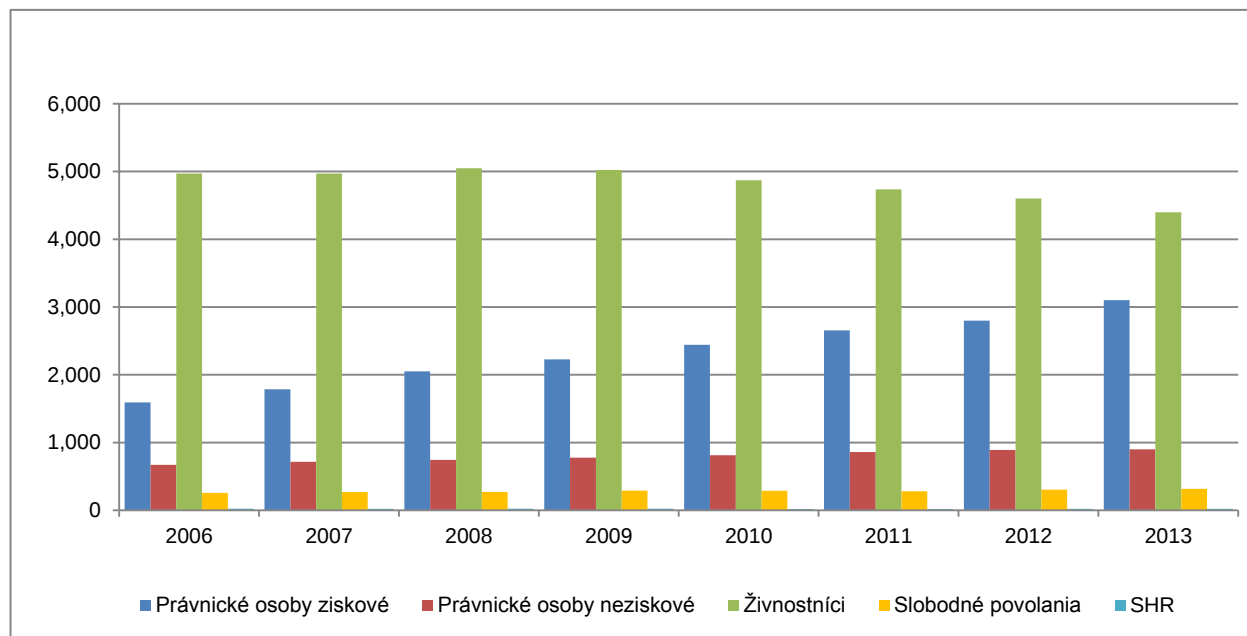
Názov územia	Počet podnikov v súkromnom sektore				Počet podnikov vo verejnom sektore spolu
	spolu	z toho			
		medzinárodné vlastníctvo s prevažne súkromným sektorom	zahraničné vlastníctvo	družstevné vlastníctvo	
Okres Trnava	3 724	175	406	40	8
Mesto Trnava	2 794	128	314	17	5

Zdroj: ŠÚ SR, Regionálna štatistika Trnava

Nasledujúci graf ilustruje vývoj počtu subjektov podľa právnej formy za obdobie 2006-2013. Za sledované obdobie postupne

mierne klesal počet živnostníkov, naproti tomu viditeľne rástol počet právnických osôb.

Graf č. 14: Počet subjektov podľa právnej formy v meste Trnava v rokoch 2006-2013

Zdroj: ŠÚ SR, Regionálna štatistika Trnava

Priemerná mesačná mzda

Priemerná mesačná bola v rokoch 2012-2013 v okrese Trnava najvyššia v týchto odvetviach (viď. tabuľka nižšie): *odborné vedecké a technické činnosti* (1577 €); *dodávka*

elektriny, plynu, pary (1108 €); *priemyselná výroba* (1103 €) a *verejná správa a obrana, povinné soc. zabezpečenie* (1030 €).

Tab. č. 16: Priemerná mesačná mzda v EUR podľa odvetví hospodárstva

SK NACE	2 012			2013		
	SR	Trnavský kraj	Okres Trnava	SR	Trnavský kraj	Okres Trnava
A Pôdohospodárstvo	708	711	798	714	750	865
B+C+D+E Priemysel spolu	931	941	1 068	970	980	1 101
B Ťažba a dobývanie	942	795	D	965	790	D
C Priemyselná výroba	909	943	1 069	951	985	1 103
D Dodávka elektriny, plynu, pary	1 466	995	1 108	1 522	1 252	D
E Dodávka vody	830	745	D	851	747	D
F Stavebníctvo	906	668	825	905	753	800
G Veľkoobchod a maloobchod	841	705	809	843	785	898
H Doprava a skladovanie	818	782	678	816	749	677
I Ubytovacie a stravovacie služby	585	410	D	569	488	515
J Informácie a komunikácia	1 883	D	D	1 797	D	D
K Finančné a poisťovacie činnosti	1 698	1 320	748	1 561	1 197	804
L Činnosti v oblasti nehnuteľností	909	D	D	849	613	-
M Odborné, vedecké a technické činnosti	1 248	1 350	1 736	1 226	1 282	1 577
N Administratívne a podporné služby	586	583	769	595	540	686
O Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	998	948	1 037	1 010	956	1 030
P Vzdelávanie	684	668	725	725	705	763
Q Zdravotníctvo a sociálna pomoc	781	684	843	812	726	916
R Umenie, zábava a rekreácia	679	631	628	687	643	636
S Ostatné činnosti	652	635	571	641	570	540
SPOLU odvetvia ekonomickej činnosti	901	825	962	916	842	981

Zdroj: ŠÚ SR, Regionálna štatistika Trnava; Pozn.: D - dôverný údaj

Štruktúra nezamestnaného obyvateľstva

Vývoj miery nezamestnanosti za posledných 7 rokov na úrovni kraja, okresu a celej SR ilustruje tabuľka č. 17. Výrazný rast miery nezamestnanosti nastal od roku 2009 ako jeden z dôsledkov hospodárskej a finančnej

krízy. Za celé obdobie 2007-2013 miera nezamestnanosti rástla. Od roku 2007 vzrástla miera nezamestnanosti skoro o polovicu. Trnavský kraj je po Bratislavskom kraji, druhý s najnižšou mierou nezamestnanosti.

Tab. č. 17: Vývoj miery nezamestnanosti v období rokov 2007-2013

2007			2008			2009			2010		
SR	TT kraj	okres Trnava	SR	TT kraj	okres Trnava	SR	TT kraj	okres Trnava	SR	TT kraj	okres Trnava
7,99	4,3	3,39	8,39	4,29	3,43	12,66	8,37	6,24	12,46	8,17	6,15
2011			2012			2013					
SR	TT kraj	okres Trnava	SR	TT kraj	okres Trnava	SR	TT kraj	okres Trnava			
13,6	8,88	7,31	14,4	9,43	7,56	13,5	9,16	6,73			

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Trnava

Tab. č. 18: Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa vzdelania, rok 2011 a 2012

Vzdelanie	2011			2012		
	Slovensko	Trnavský kraj	okres Trnava	Slovensko	Trnavský kraj	okres Trnava
Vedecká výchova	485	42	19	467	36	20
Vysokoškolské	27 645	2 136	691	26 319	1 822	557
Vyššie	6 804	594	148	6 780	540	131
Úplné stredné odborné s maturitou	59 793	4 954	1 075	63 977	4 883	1 036
Úplné stredné všeobecné s maturitou	13 159	1 113	169	14 143	1 170	190
Úplné stredné s maturitou	42 710	3 063	734	46 460	3 117	723
Stredné odborné bez maturity	1 356	50	13	3 421	182	24
Vyučenie	122 164	9 880	1 690	135 957	10 763	1 823
Úplné základné	97 710	6 642	752	99 564	6 566	755
Nedokončené základné a bez vzdelania	18 695	275	5	19 494	325	2
N/A - neurčené	0	0	0	9 274	1 174	264
SPOLU	390 521	28 749	5 296	425 856	30 578	5 525

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Trnava

Porovnanie štruktúry uchádzačov o zamestnanie v okrese Trnava v rokoch 2011 a 2012 podľa vzdelania naznačuje graf č. 15. Z grafu je viditeľné, že najvyšší počet nezamestnaných v obidvoch rokoch je vo vzdelanostnej kategórii *vyučenie*, nasleduje kategória *úplné základné vzdelanie*, *úplné stredné odborné s maturitou* a *úplné stredné s maturitou*. Rovnaká je situácia na úrovni celej SR, TT kraja a tiež okresu. V roku 2012 bol podiel nezamestnaných s *učňovským vzdelaním* (kategória *vyučenie*) na celkovom počte nezamestnaných na úrovni SR 31%, na úrovni TT kraja 34% a na úrovni okresu Trnava 32%, so *základným vzdelaním* bol podiel na úrovni SR 25%, na úrovni TT kraja to bolo 23% a v okrese Trnava bol podiel uchádzačov s *ukončeným základným vzdelaním* na

celkovom počte nezamestnaných 14%.

Najnižší podiel nezamestnaných je vo vzdelanostnej kategórii *vedecká výchova* a v kategórii *stredné odborné bez maturity*. V roku 2012 sa oproti predchádzajúcemu roku zvýšil počet nezamestnaných v SR a tiež v TT kraji, v okrese Trnava naopak o niečo klesol.

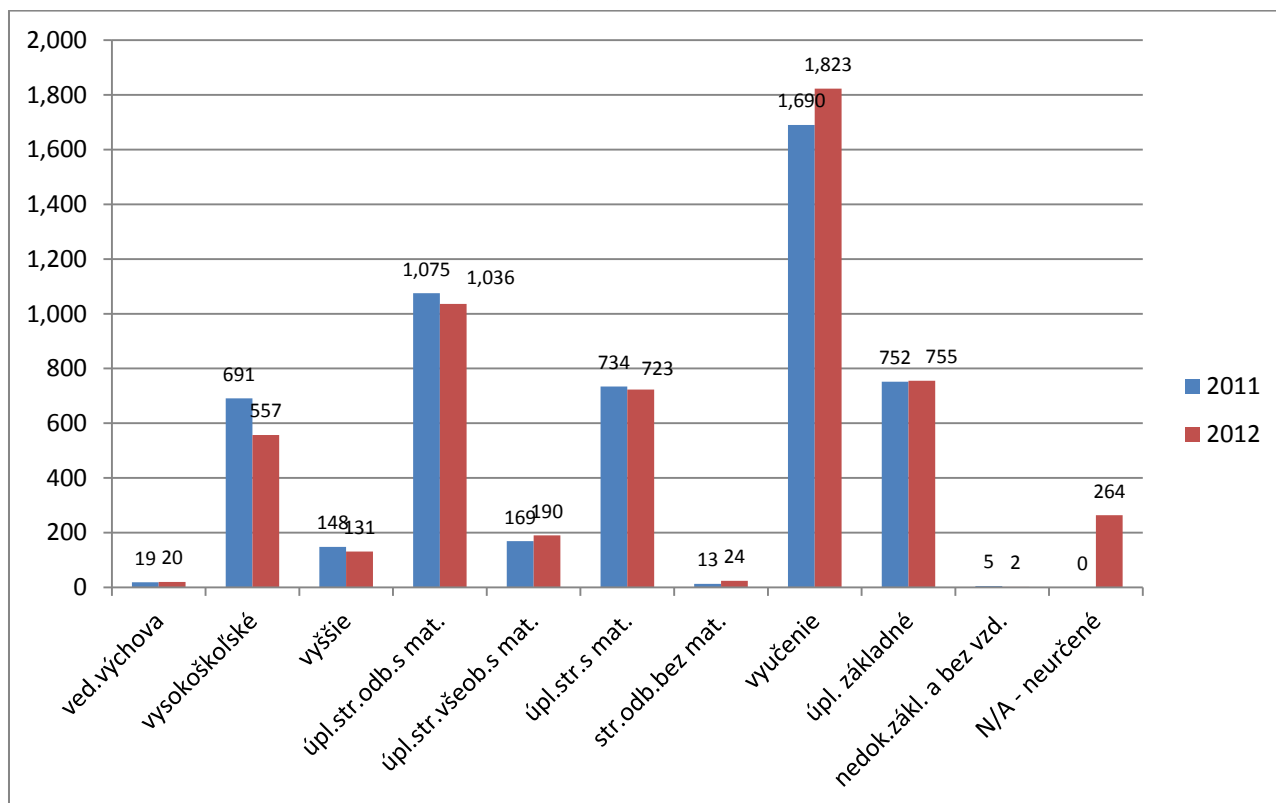
Situáciu s počtom uchádzačov o zamestnanie podľa stupňa dosiahnutého vzdelania v roku 2013 ukazuje tabuľka č. 19. Situácia je podobná ako v predchádzajúcich 2 rokoch. Najvyšší počet tvoria uchádzači o zamestnanie so *stredným odborným vzdelaním*, nasleduje kategória *ukončené základné vzdelanie* a *úplné stredné odborné vzdelanie*. Pomerne vysoký počet uchádzačov o zamestnanie je aj v kategórii VŠ 2. stupňa.

Tab. č. 19: Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa dosiahnutého stupňa vzdelania, rok 2013

Vzdelanie	2013		
	Slovensko	Trnavský kraj	okres Trnava
Neukončené základné vzdelanie	18 530	249	2
Základné vzdelanie	93 772	6 071	669
Stredné odborné vzdelanie	123 105	10 382	1 553
Úplné stredné odborné vzdelanie	104 683	7 872	1 626
Úplné stredné všeobecné vzdelanie	13 785	1 158	131
Vyššie odborné vzdelanie	816	98	20
Vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa	5 562	428	102
Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa	28 801	2 146	631
Vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa	670	63	32
SPOLU	389 724	2 8467	4 766

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Trnava

Graf. č. 15: Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa vzdelania v okrese Trnava, rok 2011 a 2012

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Trnava

Čo sa týka štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa vekových kategórií, bol v rokoch 2011-2013 najvyšší počet nezamestnaných či na úrovni SR, TT kraja alebo okresu Trnava, v kategórii nad 50 rokov – 24%. Podiel nezamestnaných vo vekovej kategórii 20-24 rokov je okolo 15%, potom nasledujú kategórie 25-29 rokov, 35-39 rokov. Najnižší podiel majú uchádzači o zamestnanie do 19 rokov, čo je pochopiteľné, vzhľadom na štúdium.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Trnava, konštatuje⁵:

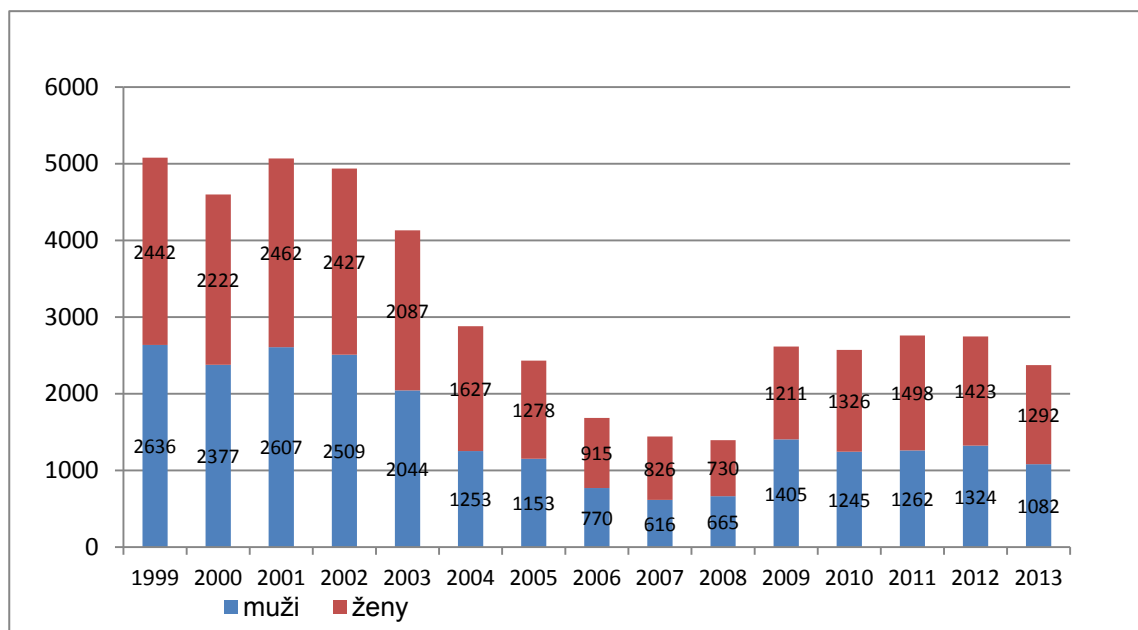
„Najviac ohrozenou skupinou uchádzačov o zamestnanie sú ľudia vo veku do 29 rokov a ľudia nad 50 rokov veku života.

V neposlednej rade sú to aj všetci uchádzači o zamestnanie ktorí nemajú žiadne pracovné návyky bez ohľadu na vek. Od roku 2013 v evidencii uchádzačov o zamestnanie narastá počet vysokoškolsky vzdelaných uchádzačov o zamestnanie. K 31. máju 2014 ich počet dosiahol 741 osôb, čo predstavuje 15,47 %

z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie.“

K otázke vývoja počtu voľných pracovných miest (VPM) Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava uvádza: „Koncom roka 2008 sa počet voľných prac. miest pohyboval okolo počtu 700 na každý mesiac (na 1 VPM prislúchajú cca 3 UoZ/uchádzači o zamestnanie). V súčasnej dobe ÚPSVaR Trnava eviduje ku koncu mája 404 VPM (na 1 VPM prislúcha cca 12 UoZ). Štruktúra VPM je rovnorodá a kopíruje obdobie pred ekonomickou krízou.“ Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie (podľa pohlavia) naznačuje graf č. 16.

⁵ V dokumente MsÚ – Trh práce, 06/2014

Graf č. 16: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie (podľa pohlavia) v meste Trnava za roky 1999-2013

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Trnava

4.3. Investičné príležitosti

Vedenie mesta Trnava pristúpilo v posledných rokoch k realizácii niekoľkých **rozvojových projektov**, ktoré mali vplyv na **zvýšenie atraktivity mesta a prilákanie investorov**.

Dôležitými projektmi boli najmä založenie *Automobilového klastra – západné Slovensko* a budovanie *Mestského priemyselného a technologického parku Trnava*. Projekty boli pilotnými nielen v Trnave, ale aj v celej SR.

Mestský priemyselný a technologický park Trnava (MPaTP) sa budoval v rokoch 2009-2012 s podporou fondov EÚ. Je súčasťou zámeru mesta vybudovať zázemie na prilákanie investícií v oblasti výskumu, vývoja, konštrukcií, výroby a skúšok prototypov. Dnes je v parku k dispozícii 7 479, 4 m² špičkových nebytových priestorov pre podnikateľské účely. Momentálne má v parku prenajaté priestory 10 spoločností.

V priestoroch MPaTP pôsobí 5 technologických firiem, ktoré sa venujú výskumu a vývoju:

- **Vossloh Schwabe Deutschland GmbH** (pobočka Panasonic Electric Works Vossloh-Schwabe GmbH) - návrh dizajnu elektrických predradníkov, dizajn a výroba

testerov pre sériovú výrobu, testovanie kvality a spoľahlivosti predradníkov.

- **Natures, s.r.o.** - slovenská spoločnosť zaoberajúca sa výskumom, vývojom a výrobou liečiv a vitamínových doplnkov.
- **STM POWER a.s.** - modernizácia, rekonštrukcia, oprava a výroba strojných zariadení pre vodné elektrárne a diela. Novšou oblasťou podnikania je sektor jadrovej energetiky, tepelnej energetiky a obnoviteľných zdrojov energie.
- **Mikrop Slovensko, s.r.o.** – vývoj, výroba a distribúcia minerálnych a minerálno-vitamínových premixov i zmesí pre výživu všetkých druhov hospodárskych zvierat.
- **BIZZCOM, s r.o.** - tvorba špecializovaných priemyselných nástrojov a aplikácií, ktorých úlohou je integrovať priemyselné zariadenia do výrobných procesov a maximalizovať prínos výpočtovej techniky.

Výskum a vývoj je v meste Trnava je realizovaný aj dvoma centrami excelentnosti Materiálovotechnologickej fakulty STU (CE 5-osového obrábania CE 5 AM; CE pre vývoj a aplikáciu diagnostických metód pri spracovaní kovových a nekovových materiálov).

Automobilový klaster – západné Slovensko bol založený v roku 2007 ako koncentrované zoskupenie nezávislých, regionálne prepojených firiem a pridružených inštitúcií s potenciálom zvyšovania ich konkurencieschopnosti. V roku 2013 bol premenovaný na **Automotive klaster Slovensko** a jeho poslaním je napomáhať rozvoju subdodávateľov do automobilového priemyslu a podporovať ich konkurencieschopnosť prostredníctvom partnerského zoskupenia priemyselných podnikov, univerzít, vedeckovýskumných inštitúcií a ďalších subjektov privátneho a verejného sektora. Klaster vedie a aktívne participuje na implementovaní viacerých medzinárodných projektov z fondov EÚ.

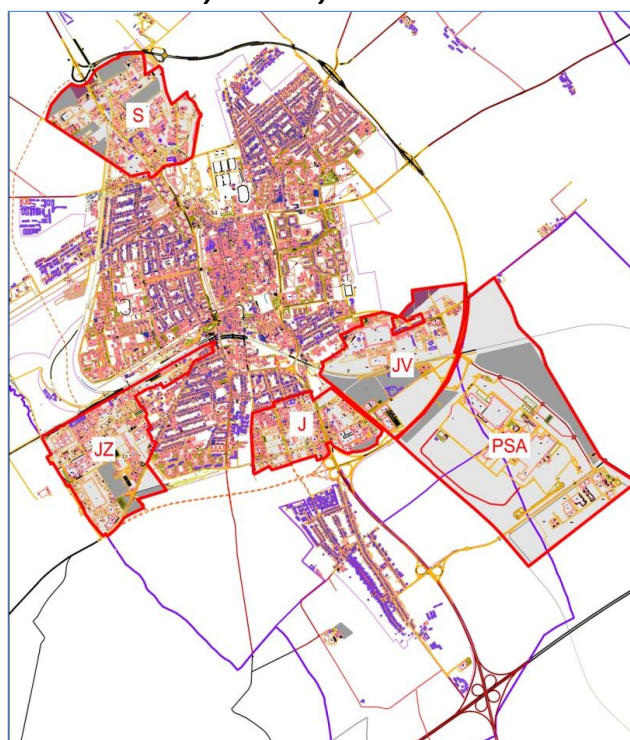
S cieľom podpory podnikateľského sektora zrealizovalo/realizuje mesto Trnava projekty s podporou fondov EÚ:

- **Rekonštrukcia priemyselného parku v Trnave za účelom rozvoja cezhraničných služieb pre podnikateľov (2012-2014)** - cieľom je podpora aktivít na rekonštrukciu existujúcich priemyselných parkov a ďalších zariadení a súvisiacej infraštruktúry. Cieľom projektu je rozvoj vzťahov medzi podnikateľskými subjektmi za účelom podpory inovačného potenciálu Trnavského a prihraničného maďarského regiónu.
- **AC Centrope - Automotive Cluster Centrope (2009-2012)** - pokračovanie cezhraničnej kooperačnej platformy medzi Automobilovým klastrom regiónu Viedeň (ACVR), Autoklastrom Západné Slovensko a maďarským Autoklastrom PANAC, s cieľom posilniť pozíciu regiónu Centrope ako automobilového regiónu.
- **Centrope Capacity (2009-2012)** - projekt zameraný na spoluprácu prihraničných regiónov v oblasti ekonomickej a tiež v oblasti dopravy, životného prostredia, vzdelávania, kultúry, turizmu a športu. Projekt nadväzuje na úspešne implementovaný projekt CENTROPE – spolupráca štyroch susediacich regiónov.
- **Regionálne inovačné centrum Trnava** – projekt na podporu malých a stredných podnikateľov (pozn.: projekt v príprave).

Celkovo Mesto Trnava k 31.12.2013 realizovalo náklady na podporu MSP vo výške 431 186 € (viď. tab. č. 21).

Mesto Trnava disponuje dostatočným množstvom pozemkov a budov, ktoré môžu byť využité na podnikateľské účely. Mesto má záujem, aby boli na podnikateľské účely využívané prednostne tzv. *brownfields*⁶ (hnedé zóny). Informácie o hnedých zónach v meste Trnava sú spracované v štúdiu **Analýza zanedbaných a nevyužívaných objektov mesta Trnava**⁷, ktorá obsahuje popis stavu 62 hnedých zón v Trnave.

Obr. č. 6: Priemyselné zóny v meste Trnava

Zdroj: MsÚ Trnava, OÚRaK, 07/2014

Priemyselné parky v Trnavskom kraji:

- Industrial park Voderady;
- Logistický park Trnava (pri PSA);
- Mestský priemyselný a technologický park Trnava (v južnej zóne);
- Venti I., Venti II. (vo výstavbe).

⁶ Brownfield (z angličtiny hnedé pole, hnedá zóna) je urbanistický termín označujúci opustené územia so zanedbanými objektmi a nefunkčnými priemyselnými zónami.

⁷ Spracovaná v rámci projektu Circular Flow Land Use Management (CircUse) – Manažment opätovného funkčného využitia územia.

4.4. Hospodárenie mesta

Na príjmovej časti rozpočtu mesta sa v podstatnej miere podieľajú dane. Čo sa týka daní, ide o dane z príjmu fyzických osôb – tzv. podielová daň a miestne dane. Okrem toho sa na príjmovej časti rozpočtu mesta podieľajú aj nedaňové príjmy. K nedaňovým príjmom môžeme zaradiť príjmy z vlastného podnikania mesta, vlastníctva majetku, z činnosti samosprávy, príjmy z poplatkov, sankcií, pokút, dary. Okrem uvedených príjmov sa na príjmoch mesta podieľajú príjmy označované ako cudzie, kde sa zaraďujú návratné príjmy z úverov, pôžičiek, komunálne zmenky, emisie CP, komunálny lízing a nenávratné príjmy vo forme dotácií.

Z vlastných príjmov tvorili podielové dane podstatnú časť príjmovej časti - 43,82% a miestne dane a poplatky 35,74%. Príjmy z majetku mesta tvorili v roku 2013 16,87% z celkových vlastných príjmov mesta. Cudzie zdroje tvorili príjmy z transferov na prenesený výkon štátnej správy - 6 538 776 € a transfery, granty a príspevky - 3 555 320 €. Spolu cudzie zdroje – 10 094 096 €. **Príjmy mesta (vlastné a cudzie) v roku 2013 boli spolu 43 798 100 €.**

Príjmy mesta

Tab. č. 20: Vlastné príjmy mesta Trnava v r. 2013

Vlastné príjmy mesta Trnava za rok 2013	Plnenie v EUR k 31.12.2013
Miestne dane a poplatky	12 046 349
Výnosy z majetku mesta	5 687 632
Podielové dane	14 770 052
Ostatné príspevky a dávky za školstvo	170 848
Vlastné príjmy rozpočtových organizácií	1 029 123
Vlastné príjmy SPOLU	33 704 004

Zdroj: MsÚ Trnava, Záverečný účet mesta za rok 2013

Výdavky mesta

Najvyšší podiel výdavkov mesta za rok 2013 tvorili výdavky týkajúce sa školstva a vzdelávacieho systému - 35%, výdavky na odpadové hospodárstvo tvorili 11% zo všetkých výdavkov, doprava - 10% a sociálna starostlivosť mala podiel na výdavkoch 8,65%. Ľudské zdroje mali v roku 2013 podiel 7,8%. Výdavky v oblasti informačného a komunikačného systému boli v r. 2013 - 1,27%.

Tab. č. 21: Výdavky mesta Trnava v r. 2013

Typ výdavkov	Plnenie v EUR k 31.12.2013
Doprava	4 094 809
Životné prostredie	1 269 579
Opadové hospodárstvo	4 485 478
Bytová výstavba	27 567
Verejné osvetlenie	856 939
Uličný mobiliár	110 213
Služby	1 191 085
Sociálna starostlivosť	3 498 687
Školstvo a vzdelávací systém	14 165 579
Mládež a šport	1 195 897
Kultúra	669 439
Vzťahy s verejnosťou	331 310
Bezpečnostný servis	37 131
Informačný a komunikačný systém	515 585
Správa majetku a právny servis	1 902 361
Ľudské zdroje	3 174 139
Správa úradu a prevádzka budov	462 413
Mestský grantový program	60 000
Mestská polícia	1 248 766
Podpora MSP	431 186
Administratíva	734 590
Výdavky SPOLU	40 462 753
bežné výdavky	35 671 867
kapitálové výdavky	4 790 886

Zdroj: MsÚ Trnava, Záverečný účet mesta za rok 2013

Tab. č. 22: Vývoj príjmov mesta 2006-2013

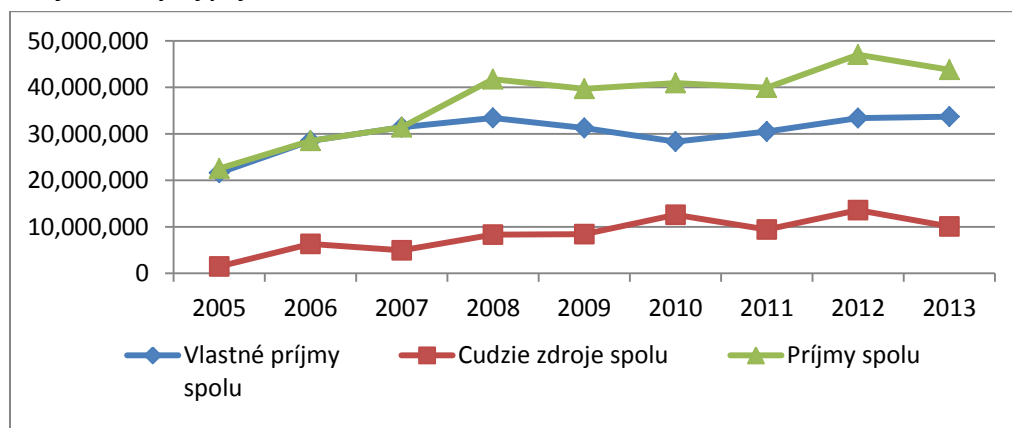
Typ príjmov	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Miestne dane a poplatky	7 086 802	7 842 329	8 303 094	10 012 714	10 432 874	10 296 948	10 495 205	11 638 780	12 046 349
Výnosy z majetku mesta	3 269 867	8 207 030	9 457 545	7 106 652	5 502 766	5 369 112	5 144 324	6 402 004	5 687 632
Podielové dane	11 002 755	12 162 783	12 879 473	15 544 082	14 566 732	11 787 294	13 978 043	14 345 653	14 770 052
Ostatné príspevky a dávky pre školstvo	144 593	140 543	143 298	140 443	100 606	115 049	120 436	152 554	170 848
Vlastné príjmy rozpočtových organizácií	115 814	129 257	632 875	612 727	645 407	741 998	755 440	861 189	1 029 123
Vlastné príjmy spolu	21 619 831	28 481 942	31 416 285	33 416 285	31 248 385	28 310 401	30 493 448	33 400 180	33 704 004
Transfery, granty a príspevky	935 637	12 162 783	12 879 473	2 205 338	2 272 216	6 514 098	3 273 571	7 342 416	3 555 320
Transfery na prenesený výkon štátnej správy	11 002 755	12 162 783	12 879 473	6 130 485	6 153 847	6 089 020	6 148 375	6 263 712	6 538 776
Cudzie zdroje spolu	1 453 794	6 326 562	4 961 163	8 335 823	8 426 063	12 603 118	9 421 946	13 606 128	10 094 096
Príjmy SPOLU	22 555 468	28 481 942	31 416 285	41 752 108	39 674 448	40 913 519	39 915 394	47 006 308	43 798 100

Zdroj: MsÚ Trnava, Záverečný účet mesta za rok 2013

Nasledujúci graf ukazuje vývoj vlastných, cudzích príjmov a celkových príjmov mesta Trnava za obdobie 2005-2013. Do roku 2010 príjmy mesta stúpali, v roku 2010 bol pokles vo vlastných príjmoch mesta z dôvodu výrazného poklesu podielových daní. Výška podielových daní bola v tomto roku ovplyvnená finančnou krízou. V tomto roku

sa výrazne zvýšil príjem v kategórii cudzie zdroje – transfery, granty a príspevky, čo je možné pripísať čerpaniu EU fondov. Po roku 2010 vlastné príjmy mesta stúpali. Celkové príjmy boli v posledných rokoch ovplyvnené príjmami z nenávratných finančných príspevkov štrukturálnych fondov.

Graf č. 17: Vývoj príjmov mesta Trnava v rokoch 2005-2013

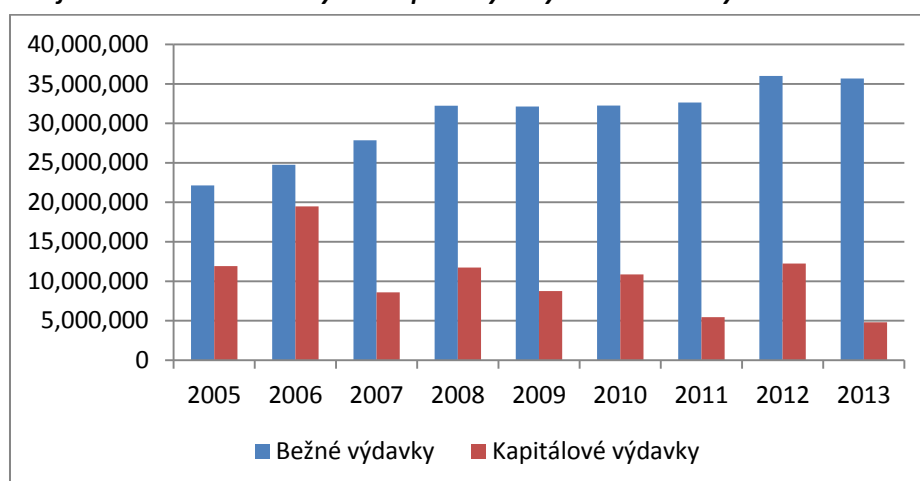

Zdroj: MsÚ Trnava, Záverečný účet za rok 2013

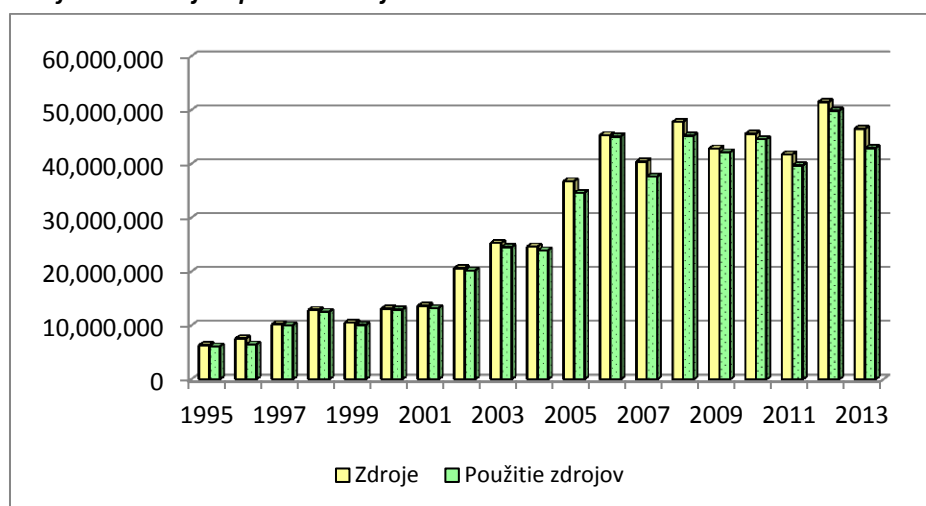
Tab. č. 23: Vývoj výdavkov mesta 2005-2013

Výdavky	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bežné výdavky	22 137 024	24 746 000	27 854 146	32 229 636	32 139 269	32 259 651	32 647 910	36 011 417	35 671 867
Kapitálové výdavky	11 915 090	19 480 781	8 601 905	11 735 278	8 760 424	10 857 563	5 455 030	12 246 804	4 790 886
Výdavkové finančné operácie	557 724	870 477	1 201 056	1 276 107	1 252 079	1 485 963	1 597 189	1 618 559	2 482 248
SPOLU	34 609 839	45 097 258	37 657 107	45 241 021	42 151 772	44 603 177	39 700 129	49 876 780	42 945 001

Zdroj: MsÚ Trnava, Záverečný účet mesta za rok 2013

Graf č. 18: Porovnanie bežných a kapitálových výdavkoch za roky 2005-2013

Zdroj: MsÚ Trnava, Záverečný účet mesta za rok 2013

Graf č. 19: Zdroje a použitie zdrojov - 1995-2013

Zdroj: MsÚ Trnava, Záverečný účet mesta za rok 2013

4.5. Rating mesta

Mesto Trnava bolo hodnotené⁸ European Rating Agency, a.s. v roku 2008. Nakoľko v čase aktualizácie Profilu mesta Trnava neboli k dispozícii aktuálnejšie údaje, uvádzame v tejto kapitole hodnotenie z roku 2008.

Mestu Trnava bolo priradené dlhodobé ratingové hodnotenie v kategórii transakcií v slovenských korunách A- (pozitívny výhľad). V kategórii transakcií v cudzích menách bolo mestu Trnava priradené ratingové hodnotenie BBB+ (pozitívny výhľad). Krátkodobé ratingové hodnotenie mesta Trnava je S2+, čo je najlepšie možné krátkodobé ratingové hodnotenie pre subjekty dosahujúce dlhodobé ratingové hodnotenie A-.

Zdôvodnenie ratingového hodnotenia

Mesto Trnava v posledných rokoch zaznamenalo významný ekonomický rozmach. V oblasti vytvárania podmienok pre investície a získavania investorov svoje ambície naplnilo. V súčasnosti sa aktivity vedenia mesta Trnava sústreďujú najmä na zvyšovanie kvality života v meste vytváraním nových podmienok pre bývanie v meste ako aj nových možností na kvalitné využívanie

voľného času pre občanov mesta, regiónu, ale aj návštevníkov mesta.

Mesto Trnava sa stáva atraktívnou lokalitou pre súkromných investorov, ktorí majú záujem o budovanie a vytváranie nových moderných športových, rekreačných a obytných zón v meste. Uvedené projekty znížia nároky na investície, ktoré by museli byť v tejto oblasti realizované mestom.

Finančné hospodárenie mesta Trnava hodnotí agentúra ako stabilné. Mesto k 31.12.2007 vykázalo prebytok v objeme 85 723 tis. Sk. Po odpočítaní nevyčerpaných účelových prostriedkov vo výške 7 482 tis. Sk je výsledok hospodárenia 78 241 tis. Sk. Uvedené prostriedky budú v ďalšom období použité na realizáciu rozvojových aktivít mesta. K ultimu roka 2007 mesto dodržiavalo pravidlá rozpočtového hospodárenia, hodnota ukazovateľa *zadlženosť k bežným príjmom* predstavovala 36,41 % a hodnota ukazovateľa *dlhová služba k bežným príjmom* 6,14 %.

Agentúra pozitívne vníma prebiehajúci proces informatizácie v meste. Od 1.7.2008 sa nástrojom internej komunikácie stal Intranet Mestského úradu v Trnave. Prostredníctvom neho sú zamestnanci MsÚ informovaní nielen o dianí na mestskom úrade, ale intranet ponúka aj prístup k rôznym databázam, interným smerniciam mestského úradu, atď..

⁸ KRÁTKODOBÉ RATINGOVÉ HODNOTENIE SRA – VYSVETLENIE KATEGÓRIÍ:

S 1 – Veľmi nízke investičné riziko
S2 – Primerané investičné riziko
S3 – Pomerne vysoké investičné riziko
S4 – Veľmi vysoké investičné riziko
NS – Neschopný splácať

DLHODOBÉ RATINGOVÉ HODNOTENIE SRA – VYSVETLENIE KATEGÓRIÍ:

AAA – Minimálne investičné riziko
AA – Veľmi nízke investičné riziko
BBB – Určité investičné riziko
BB – Vysoké investičné riziko
B – Veľmi vysoké investičné riziko
CCC – MIMORIADNE VYSOKÉ INVESTIČNÉ RIZIKO
CC – VYSOKÉ RIZIKO DEFAULTU
D - DEFAULT

Symbody ratingového hodnotenia v kategóriách AA až C môžu byť doplnené indexom (+ / plus), alebo (- / mínus), čo označuje relatívnu pozíciu v rámci ratingovej kategórie.

4.6. Cestovný ruch

Trnava je jedno z najstarších a najvýznamnejších miest na Slovensku. Je prirodzeným centrom dolného Považia, sídlom okresu i kraja a siedmym najväčším mestom na Slovensku.

Dobrá dopravná dostupnosť regiónu je vďaka výhodnej polohe mesta na diaľničnej trase Bratislava – Žilina. V okruhu do 200 km sa nachádzajú európske metropoly Bratislava (45 km), Viedeň, Budapešť.

Historické centrum mesta bolo vyhlásené za **mestskú pamiatkovú rezerváciu**. Potenciál kultúrno-historických, sakrálnych a technických pamiatok dáva predpoklad najmä na rozvoj mestského, kultúrneho, poznávacieho a pútnického cestovného ruchu. **Sakrálna architektúra** Trnavy je jedným z dominujúcich faktorov návštevnosti mesta. Sprístupnenie trnavských kostolov pre verejnosť je súčasťou rozsiahleho programu zameraného na rozvoj cestovného ruchu.

V blízkom **okolí sa nachádza chránená krajinná oblasť Malé Karpaty**. Pohorie Malých Karpát je obľúbeným prostredím na pešiu turistiku a cykloturistiku. Častým cieľom výletov a peších turistických trás sú **hrady**, ktoré vznikli pri významnej obchodnej Českej ceste. Zaujímavosťou pohoria Malých Karpát sú najmä skalné útvary, doliny a krasové javy. V **Smolenickom krase** sa nachádza jaskyňa Driny – jediná verejnosti sprístupnená jaskyňa na západnom Slovensku.

Malé Karpaty sú jediným chráneným územím s výraznejšie rozvinutým **vinohradníctvom a vinárstvom**. Vede cez ne známa Malokarpatská vínná cesta. Pre tento typ turistov sú lákadlom v Trnave produkty vínnej turistiky organizované rôznymi inštitúciami a spolkami.

Informácie o atrakciách trnavského regiónu a možnostiach ubytovania poskytuje nový portál cestovného ruchu, ktorý prevádzkuje Mesto Trnava: www.vitajtevtrnave.sk.

V roku 2012 bola **Mestom Trnava zriadená oblasťná organizácia cestovného ruchu Trnava Tourism** za účelom realizácie profesionálneho turistického marketingu a odborného manažmentu odvetvia turizmu regiónu Trnava (www.trnavatourism.sk). Popri marketingu prevádzkuje **Turistické informačné centrum (TIC)** sídlia v mestskej veži na Trojičnom námestí v centre mesta (www.regiontirnavia.sk).

Návrh stratégie rozvoja cestovného ruchu v Trnave a okolí⁹ uvádza 4 hlavné témy pre profiláciu destinácie na roky 2013-2016:

- **Malý Rím - kostoly a umenie,**
Malý Rím - arcibiskupstvo a univerzita;
- **Slobodné kráľovské mesto - stredovek;**
- **Vinárstvo a vinohradníctvo;**
- **Významné historické osobnosti.**

Obraz o návštevnosti mesta za roky 2005-2013 je možné získať zo štatistiky návštevnosti Turistického informačného centra v Trnave.

Tab. č. 24: Návštevnosť TIC Trnava a štruktúra návštevníkov

Rok	Počet návštevníkov	Z toho zahraniční	Telefonicky
2005	9 438	3 191	1 431
2006	12 167	4 267	1 589
2007	9 795	2 568	1 710
2008	11 328	2 893	1 876
2009	9 277	2 157	1 911
2010	-	-	-
2011	-	-	-
2012	11 825	1 963	-
2013	11 565	2 070	-

Zdroj: MsÚ Trnava

V meste Trnava je **13 hotelov, z nich 2 sú v kategórii ****, 7 v kategórii ***, 1 v kategórii ** a 3 v kategórii ***. Okrem hotelov poskytujú ubytovacie kapacity aj penzióny, spolu je ich v Trnave 11. V kategórii**** je 1 penzión, v kategórii *** poskytuje služby 5 penziónov, v kategórii **

⁹ Regionálna rozvojová agentúra Horné Požitavie: Návrh stratégie rozvoja cestovného ruchu v Trnave a okolí, 2012.

sú 2 penzióny a v najnižšej kategórii *
sú 3 penzióny.

Nasledujúca tabuľka poskytuje údaj
o návštevnosti ubytovacích zariadení v meste
Trnava v období 2011-2013. Kým v roku 2012

počet návštevníkov v ubytovacích
zariadeniach stúpol, v roku 2013 je oproti
predchádzajúcemu roku počet návštevníkov
o niečo nižší. Podiel zahraničných
návštevníkov bol v roku 2011 48% a v ďalších
rokoch o niečo nižší (v roku 2012 a 2013 42%).

Tab. č. 25: Počet návštevníkov podľa ubytovacích zariadení v rokoch 2013, 2012 a 2011

Ubytovacie zariadenia	Počet návštevníkov spolu	v tom domáci návštevníci	v tom zahraniční návštevníci	Počet prenocovaní návštevníkov spolu	v tom domáci návštevníci	v tom zahraniční návštevníci
2013						
Ubytovacie zariadenia SPOLU	41 603	24 169	17434	100 040	62 303	37 737
Hotely (motely, botely) spolu	34 250	19 725	14525	81 567	50 576	30 991
Hotely (motely) ***** a*****	20 361	9 821	10540	35 884	14 861	21 023
Hotely (motely, botely) *** až*	13 889	9 904	3985	45 683	35 715	
Penzióny spolu	5 492	2 782	2710	10 132	3 954	
2012						
Ubytovacie zariadenia SPOLU	44 481	25 759	18722	115 342	69 555	45 787
Hotely (motely, botely) spolu	35 769	19 650	16119	85 391	49 001	36 390
Hotely (motely) ***** a*****	18 570	8 786	9784	34 416	13 274	21 142
Hotely (motely, botely) *** až*	17 199	10 864	6335	50 975	35 727	15 248
Penzióny spolu	4 042	2 070	1972	8 883	3 327	
Ostatné	1 415	1 141	274	2 461	1 913	
2011						
Ubytovacie zariadenia SPOLU	34 152	17 882	16270	72 370	31 883	40 487
Hotely (motely, botely) spolu	29 761	15 572	14189	60 935	27 953	32 982
Hotely (motely) ***** a*****	8 013	3 363	4650	15 261	5 228	10 033
Hotely (motely, botely) *** až*	21 748	12 209	9539	45 674	22 725	22 949

Zdroj: MsÚ Trnava

Mesto Trnava zrealizovalo/realizuje viacero
investičných projektov, ktoré súvisia aj so
zvyšovaním atraktivity mesta pre
návštevníkov:

- **Postupná revitalizácia Kamenného mlyna** ako hlavnej rekreačnej zóny v juhozápadnej časti mesta – obnova lesoparku, budovanie cyklotrás, značenie bežeckých trás, budovanie náučného chodníka a Infocentra, obnova prírodného amfiteátra.
- **Revitalizácia pešej zóny** - obnovená pešia zóna bola otvorená v júni 2014.

- Výstavba polyfunkčnej **City Areny** v centre mesta - štadión Antona Malatinského má byť v roku 2015 dokončený ako prvý objekt komplexu.

K neinvestičným projektom podporujúcim
cestovný ruch v meste patrí:

- **Komplexná podpora cestovného ruchu** (2011-2014) - vybudovanie internetového portálu; vytvorenie publikácií na účely cestovného ruchu; organizácia verejných podujatí propagujúce mesto Trnava.

5. INFRAŠTRUKTÚRA A ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Infraštruktúra mesta Trnava je tvorená sústavou dopravných a inžinierskych sietí vedených pod zemou i nad ňou. Je determinovaná najmä geografickou polohou mesta, z ktorej vyplývajú limity pre jej rozvoj.

Časť inžinierskych sietí je tvorená **vodovodnými, kanalizačnými, elektrickými, plynovými, teplovodnými sieťami ako aj sieťou verejného osvetlenia**. Severozápadným okrajom k. ú. Trnava je trasovaná **vetva tranzitného ropovodu DN 500** smerujúca

do Slovnaftu Bratislava z časti v súbehu s produktovodom DN 500 smerujúcim zo Slovnaftu Bratislava do Čiernych Kľačian. Trasy sú vedené mimo zastavané územie.

Dopravná časť infraštruktúry je tvorená **cestnou a železničnou dopravou**, vodná a letecká doprava nie je zastúpená.

Nakladanie s **odpadmi** je riešené **skládkovaním** alebo ich následným **zhodnocovaním**.

5.1. Dopravná infraštruktúra

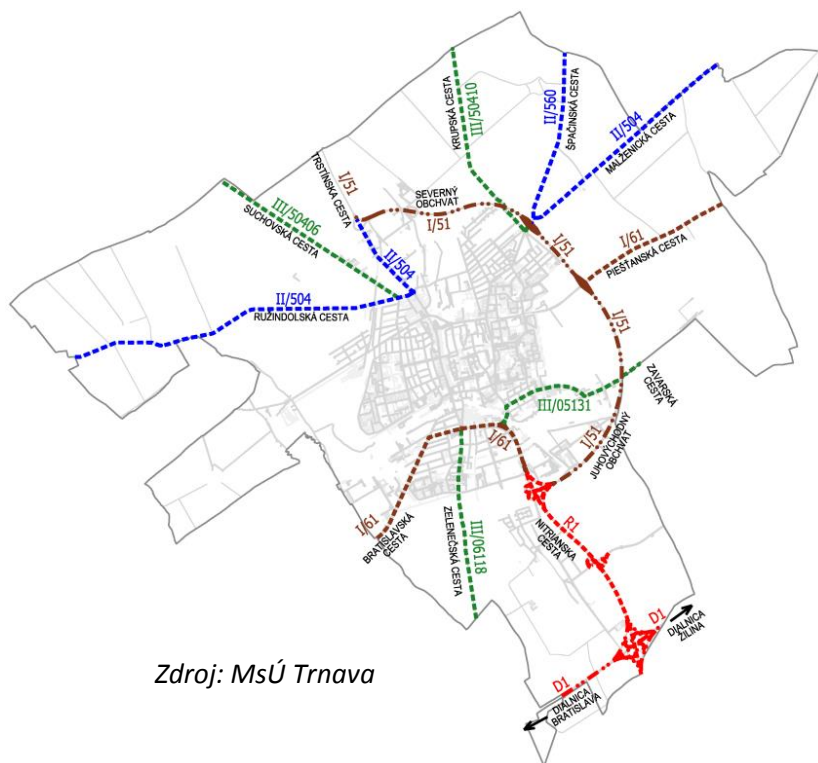
Cestná doprava

Trnava tvorí dôležitú **križovatku** nielen **vnútroštátnej cestnej siete**, ale aj ciest **európskeho významu**. Cez mesto prechádzajú dôležité dopravné trasy – cesta č. I/51, ktorá prechádza z Českej republiky na južné Slovensko, známa tiež ako Via Bohemica, ktorá zároveň napája mesto na rýchlostnú cestu R1 smer Nitra a úsek diaľnice D1 – Bratislava – Žilina a cesta č. I/61 z Bratislavy na Považie, súbežná s diaľnicou D1.

Základom cestnej siete mesta je **vnútorný mestský okruh okolo jeho centra**, ktorý umožňuje obsluhu cestnú dopravu centrálnej mestskej zóny (CMZ), ale aj jej ochranu pred nežiaducou tranzitnou dopravou. Vnútorný mestský okruh spolu s **mestskými radiálnymi cestami**, ktoré ho napájajú na hlavné smery dopravných vstupov mesta tvorí **radiálno-okružný dopravný systém mesta**.

Sieť ciest bola v uplynulých rokoch posilňovaná výstavbou vonkajšieho okruhu (obchvatu) mesta, ktorý je momentálne tvorený jeho juhovýchodnou a severnou časťou. Uvedené úseky zabezpečujú odklon tranzitnej dopravy z rýchlostnej cesty R1 (diaľničný privádzač smer diaľnica D1 Bratislava – Žilina a rýchlostnej cesty R1 Nitra) ciest I. triedy I/51 (smer Holíč a Senica) a I/61

Obr. č. 7: Obchvat mesta a dopravné smery vyšších tried

Zdroj: MsÚ Trnava

(smer Piešťany) a zároveň zlepšujú dopravné napojenia mestských priemyselných zón. Tranzitná doprava na trase cesty I/61 smer Bratislava zatiaľ nie je riešená. Odklon tohto smeru zabezpečí **realizácia južnej časti obchvatu**, ktorej začiatok je stanovený na 01/2016. Posledným úsekom obchvatu mesta je **severozápadná časť**, ktorá zabezpečí

prepojenie cesty I/51 od Trstínskej cesty po cestu II/504 Ružindolskú cestu. Celkovou realizáciou navrhovaného obchvatu mesta bude zabezpečený **odklon tranzitnej dopravy všetkých ciest vyššej triedy**, ktoré sú na mestský systém napojené.

Dotvorenie **uceleného vonkajšieho mestského okruhu** najmä pre potreby vnútromestskej dopravy a novovytvorených

lokalít bývania (IBV Za traťou, IBV Kamenný mlyn a IBV Kočiské) jednak nekoliduje s chráneným areálom Trnavské rybníky a rekreačným areálom Kamenný mlyn, a zároveň zabezpečí krátke dostupné dopravné vzdialenosti obyvateľov spomínaných IBV a návštevníkov rekreačných oblastí a pomôže rovnomernej distribúcii dopravy z vybraných zdrojov a cieľov ciest.

Tab. č. 26: Dĺžka cestnej siete v katastri mesta (km):

Druh komunikácie:	2008	2009	2010	2011	2012
D1	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
R1	3,83	3,83	3,83	3,83	3,83
Cesty I. triedy	15,81	15,81	15,81	16,34	16,34
Cesty II. triedy	15,74	15,74	15,74	14,06	14,06
Cesty III. triedy	12,26	12,26	12,26	12,74	12,74
Miestne komunikácie	104,00	114,00	114,00	114,90	125,25

Zdroj: MsÚ Trnava

Statická doprava

Rozvoj statickej dopravy úzko súvisí s rozvojom mesta a jeho komunikačnej siete. Závažným **problémom je parkovanie a odstavovanie vozidiel**. Súčasná situácia v oblasti statickej dopravy sa vyznačuje intenzívnym využívaním verejných komunikácií na parkovanie. Samostatnú problematiku tvorí krátkodobé parkovanie v centrálnej mestskej zóne (CMZ), kde sa koncentrujú nároky nielen automobilistov z celej Trnavy, ale aj zo spádovej oblasti trnavského regiónu vzhľadom na fakt, že Trnava je sídlom regiónu.

Významným a limitujúcim faktorom ovplyvňujúcim riešenie statickej dopravy je mestská zeleň. Z tohto dôvodu sa zabezpečovanie statickej dopravy musí uberať smerom **výstavby viacpodlažných parkovacích systémov**, parkovacích, resp. garážových domov, prípadne s ohľadom na ekonomické hľadisko ľahkých montovaných nadstavieb jestvujúcich parkovísk.

Riešenie cieľovej dopravy nákupných centier a priemyselných areálov je zabezpečované výstavbou vysoko kapacitných parkovísk. Cieľovú dopravu CMZ čiastočne pokrývajú záchytné parkoviská na jej okraji s kapacitou 632 stojísk. Ďalšie parkovacie miesta

sú riešené na komunikáciách, na teréne a v parkovacích domoch (Malý Paríž, Leonardo) kde je dostupných 1 757 stojísk. Spolu je dostupných 2 389 stojísk. Pre potreby statickej dopravy **chýba v CMZ cca 1 368 stojísk**.

Riešenie situácie spočíva v realizácii viacpodlažných nadstavieb záchytných parkovísk CMZ, výstavbou viacpodlažného parkovacieho domu, zjednosmerňovaním ulíc a vytváraním priestoru pre parkovanie, **vybudovanie záchytných parkovísk na okraji mesta** systémom Park & Ride¹ a prípadne zmenou spoplatnenia regulácie dopravy.

Verejná hromadná doprava (VHD)

Obsluha územia mesta Trnavy VHD je zabezpečená najmä autobusovou a železničnou dopravou.

MAD zabezpečuje spoločnosť SAD Trnava a. s., ktorá na území mesta prevádzkuje 14 liniek. VHD je ďalej zabezpečovaná s napojením na okolité obce prímestskou autobusovou dopravou a diaľkovou dopravou.

¹ Systém Park & Ride znamená zaparkovanie auta na záchytnom parkovisku a pokračovanie v ceste do mesta verejnou hromadnou dopravou

Pre vnútromestskú VHD je z pohľadu železničnej dopravy zaujímavé len spojenie

medzi zastávkou žel. stanica Trnava a zastávkou Trnava-predmestie.

Individuálna cyklo-pešia preprava

Tab. č. 27: Sieť mestských cyklotrás (km):

	2010	2011	2012	2013
Cyklotrasy existujúce	7,01	8,41	8,99	11,16
Cyklotrasy s navrhovanou PD	8,20	7,13	6,55	6,25
Navrhované	35,78	35,54	35,54	33,67
SPOLU	51,08	51,08	51,08	51,08

Zdroj: MsÚ Trnava

Využívanie bicyklov na prepravu v meste a jej blízkom okolí je značne rozšírené. Napomáha tomu najmä konfigurácia terénu, dochádzkové vzdialenosti a aj historicky zaužívaný zvyk obyvateľov používajúcich tento dopravný prostriedok. Podiel tohto druhu dopravy na všetkých cestách mesta **predstavuje cca 6,6 %**.

Cyklistickou dopravou sa zaoberá aj Generálny dopravný plán a ÚPN mesta Trnava, ktoré sú ďalej podrobnejšie rozpracované v **Koncepcii rozvoja cyklotrás mesta Trnava**. Plánovaná sieť cyklotrás spája sídliská s CMZ, sídliská s veľkými priemyselnými areálmi, sídliská navzájom a sídliská s rekreačnými oblasťami. Realizáciou ucelenej siete bude zabezpečená kvalitná dostupnosť každej atraktívnej oblasti mesta a prímestských rekreačných oblastí.

Aj v súčasnosti možno konštatovať, že **význam peších ciest neustále stúpa** aj pri rozvoji integrovaného systému dopravy. Chodec sa za krátky čas dostane z priľahlých sídlisk do centra mesta. Tomu nasvedčuje aj tá skutočnosť, že tento druh premiestňovania tvorí v súčasnosti **navyšší podiel** zo všetkých druhov dopravy (**44 %**).

Podpora pešej dopravy je prioritou mesta. Aj preto zabezpečuje neustále zlepšovanie bezpečnosti na priechodoch pre chodcov, realizácie bezbariérových úprav, rekonštrukcie chodníkov a ulíc a rozširovanie peších koridorov. V roku 2013 zabezpečilo významné zlepšenia bezpečnosti chodcov najmä nasledujúcimi opatreniami: dopravnými ostrovčekmi na križovatke ul. Rybníková – Zelený kričok, bezbariérovou úpravu všetkých priechodov na križovatke ul. Hlboká – ul. Rybníková, nasvietením priechodu

a realizáciou chodníka ul. Bučianska – ul. Tehelná, systémom detekcie a následným osvetlením priechodu cez ul. Sladovnícku.

Tohto roku bola dokončená rekonštrukcia pešej zóny na Hlavnej ulici a pripravovaná je rekonštrukcia ul. Hviezdoslavovej. Vo výhlade sa **uvažuje s rozšírením pešej zóny** na ďalšie významné ulice ako ul. **Hviezdoslavovu** a ul. **Štefánikovu**.

Železničná doprava

Katastrálnym územím mesta prechádza **dvojkoľajná elektrifikovaná** železničná trať **celoštátneho významu** s označením č. 120 Bratislava - Žilina ako súčasť transeurópskej dopravnej siete, multimodálneho koridoru č. Va (vetvy: Bratislava – Žilina – Užhorod) a **jedkoľajná elektrifikovaná** trať č. 116 Trnava - Kúty a č. 133 Trnava - Sered'.

V súčasnosti prebiehajú práce na rekonštrukcii staničných priestorov budov a nástupísk.

Vodná a letecká doprava

Mesto nemá priamu väzbu na vodnú dopravu - najbližší medzinárodný prístav v Bratislave je vzdialený 50 km (40 min. cesty).

Mesto nemá ani priamu väzbu na leteckú dopravu, avšak pre obyvateľov mesta, turistov ako aj priemysel sú k dispozícii relatívne blízko situované **letiská vo Viedni - 95 km** (75 min.), **v Bratislave - 50 km** (40 min.) a v Piešťanoch 35 km (20 min.). Pre poľnohospodárske účely je prevádzkované menšie **agroletisko** na severovýchodnom okraji mesta.

5.2. Technická infraštruktúra

Technická infraštruktúra sa v meste Trnava začala intenzívne budovať už v 19. stor., pričom medzi najvýznamnejšie medzníky na jej začiatku možno považovať spustenie výroby svietiplynu pre domácnosti a verejné osvetlenie v Trnavskej mestskej plynárni, vypracovanie projektu vodovodu, vypracovanie projektu elektrifikácie mesta.

Vodovodná sieť

Popri miestnych zdrojoch na území a v bližšom okolí mesta, rozhodujúcim zdrojom pre zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou sú zdroje vody v predhorí Malých Karpát. Voda je privádzaná do mesta diaľkovými vodovodmi DN 1000, DN 800, DN 600, DN 500 a DN 400. Mesto je pokryté miestnou vodovodnou sieťou s dimenziou hlavných ťahov DN 350, DN 300, DN 250, DN 200, DN 150 a DN 100. Z hľadiska ďalšieho rozvoja mesta je **potrebné uvažovať o rozšírení siete, jej modernizácii a zvýšení jej prepravnej kapacity.**

Vlastníkom a prevádzkovateľom verejných vodovodov je Trnavská vodárenská spoločnosť a.s. Piešťany.

Kanalizačná sieť

Mesto Trnava má v rozsahu jestvujúceho intravilánu vybudovanú verejnú kanalizáciu s 20 odľahčovacími komorami na odvádzanie splaškových, priemyslových a dažďových vôd, s **mechanicko-biologickou čistiarnou** odpadových vôd, dislokovanou južne od mesta v k. ú. **Zeleneč**. Kanalizačná sústava má charakter **jednotnej siete**.

Vlastníkom a prevádzkovateľom verejných kanalizácií je Trnavská vodárenská spoločnosť, a.s. Piešťany.

Elektrizačná sieť

Rozvod elektrickej energie je zabezpečený diaľkovými vedeniami 110 kV a 4 transformačnými stanicami 110 kV/22 kV s inštalovaným výkonom 236 MVA (max. 74 MW), miestne vedenia 22 kV. Prenosová kapacita 22 kV káblov je zatiaľ dostatočná. V návrhovom období bude potrebné zabezpečiť prívod el. energie novými trasami

VN vedeniami do nových záberových rozvojových lokalít bez vybudovanej el. siete.

Prevádzkovateľom distribučnej sústavy je Západoslovenská distribučná, a.s.

Teplovodná sieť

Mesto je prioritne orientované na centrálné zásobovanie teplom pre bytovo-komunálne účely a priemyselnú výrobu z EBO J. Bohunice horúcovodom 2 x DN 700, ktorého pôvodná projektovaná kapacita bola 240 MW tep, reálna kapacita po úpravách bola znížená na 200 – 210 MW tep. V súčasnosti je predpoklad odberu v špičke cca 170 MW tep. Na súčasnej horúcovodnej sieti je vytvorená rezerva na uspokojenie potrieb pre predpokladanú výstavbu na rozvojových plochách.

Plynovodná sieť

Distribúcia zemného plynu pre odberateľov mesta sa uskutočňuje z VTL plynovodu „Považský“ DN 300, PN 2,5 Mpa prostredníctvom regulačných staníc, z ktorých sa distribuuje do miestnej siete. Miestna plynovodná sieť je vysokotlaková s piatimi verejnými regulačnými stanicami plynu, s celkovým výkonom 48 200 m³/hod.; strednotlaková a nízkotlaková s dimenziou hlavných ťahov DN 300, DN 200, DN 150 a DN 100. Zastaraná miestna plynovodná sieť (najmä nízkotlaková) je v **súčasnosti postupne rekonštruovaná**.

Vlastníkom a prevádzkovateľom verejnej plynovodnej siete je Slovenský plynárenský priemysel, a.s.

Sieť verejného osvetlenia

Na území mesta funguje v súčasnosti vyše 6200 svetelných bodov. Postupné rekonštrukcie verejného osvetlenia prebiehajú v rozsahu výmeny káblového vedenia, stožiarov vrátane výložníkov a svietidiel. Plánovanou **modernizáciou** osvetlenia sa dosiahne **úspora** elektrickej energie až **40 - 50 %**. Inštaláciou moderného LED osvetlenia sa spotreba energie zníži o 50 až 70% a predĺži sa jeho životnosť.

Prevádzkovateľom verejného osvetlenia je Siemens, s.r.o.

5.3. Odpadové hospodárstvo

Nakladanie s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi mesto zabezpečuje na základe zmluvného vzťahu prostredníctvom spoločnosti .A.S.A. Trnava s.r.o., ktorá realizuje zber zmesového komunálneho odpadu a triedený zber komunálnych odpadov. Zber odpadov je zabezpečovaný kontajnerovým a vrecovým spôsobom na celom území mesta celoročne, veľkorozmernými kontajnermi počas jarného a jesenného upratovania a prostredníctvom zberu odpadov na zberných dvoroch, na ktorých môžu občania mesta odovzdať

vytriedené zložky komunálneho odpadu a drobné stavebné odpady, pri dodržaní určitých podmienok, bezplatne.

Riadená **skládka komunálneho odpadu** so stanoveným ochranným pásmom, s dobou životnosti presahujúcou návrhové obdobie ÚPN mesta sa nachádza **vo východnej časti katastrálneho územia**.

Vzhľadom na smer prevládajúcich vetrov nedôjde v návrhovom období k negatívnemu vplyvu na obytné územie mesta. Z hľadiska ďalšieho rozvoja i v návrhovej a prognózne etape **skládka má priestorovú rezervu**.

Tab. č. 28: Celkové množstvo vyprodukovaného odpadu a spôsob nakladania s odpadom v rokoch 2010-2013

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Množstvo vytriedeného zhodnoteného odpadu (t)	4 093	4 800	4 745	7 209
Množstvo zneškodneného odpadu (t)	32 234	30 373	25 562	22 806
Vyprodukované množstvo odpadu spolu	36 327	35 173	30 307	30 015

Zdroj: MsÚ Trnava

Zariadenia na zhodnocovanie odpadov:

- prevádzka na spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu riadeným mikrobiálnym rozpadom organickej hmoty materiálovo zhodnocuje biologicky rozložiteľný odpad na **výrobu kompostu**;
- triedenie a mechanickú úpravu odpadov zabezpečuje triediaca linka a hydraulický paketovací lis, čím sa materiálovo zhodnocujú vybrané druhy odpadov;
- zariadením na vykonávanie mechanickej úpravy – triedenie a drvenie komunálneho odpadu , vrátane zložiek z triedeného zberu odpadov, ktorých materiálové zhodnotenie nie je možné, sa vytvára druhotná surovina - **tuhé alternatívne palivo s vysokou výhrevnosťou**;
- zariadenie na zneškodňovanie odpadov – skládka odpadu, ktorý nie je nebezpečný slúži na zneškodňovanie odpadov skládkovaním. Je prevádzkované v zmysle integrovaného povolenia vydaného rozhodnutím Slovenskej inšpekcie životného prostredia Bratislava;

- zberné dvory - v súčasnosti je na území mesta prevádzkovaných 7 zberných dvorov, ktoré disponujú právoplatným súhlasom na prevádzkovanie zariadenia na zber odpadov.

Prevádzkovaním zariadení na zhodnocovanie odpadov mesto chce **smerovať odpadové hospodárstvo od skládkovania odpadov k zvýšeniu podielu ich zhodnocovania**.

V súčasnosti je mesto v oblasti zabezpečenia nakladania s komunálnymi odpadmi vznikajúcimi na území mesta, vrátane ich triedenia, značne sebestačné.

Najvýznamnejšie investície do odpadového hospodárstva v meste Trnava v 2007-2013:

- rekultivácia skládky Boleráz;
- zariadenie na zhodnotenie odpadov;
- rozšírenie skládky komunálneho odpadu na Zavorskej ceste o 2 sektory (1,53 ha);
- rekultivácia a uzavretie 1. časti skládky tuhého komunálneho odpadu na Zavorskej ceste;
- nákup nákladného zberového vozidla na zber vyseparovaných komodít.

Tab. č. 29: Investície do odpadového hospodárstva v meste Trnava v rokoch 2007-2013

2007 EUR	2008 EUR	2009 EUR	2010 EUR	2011 EUR	2012 EUR	2013 EUR	SPOLU EUR
0	159 298	7 860	375 050	246 020	5 085 284	713 764	6 587 276

Zdroj: MsÚ Trnava

6. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

6.1. Stav životného prostredia

Stav životného prostredia a jeho zložiek je podmienený geografickou polohou územia, prírodnými pomermi a krajinnoekologickými vzťahmi, historickým vývojom územia a súčasným pôsobením človeka.

V území sa nachádza **Chránený areál Trnavské rybníky**. Areál je v súčasnosti genofondovou lokalitou vtákov, má hospodársky význam pre chov rýb a spolu s areálom Kamenného mlyna je jediným rekreačným zázemím mesta Trnava.

Extravilán mesta má monofunkčné využitie s hlavnou funkciou **poľnohospodárskej veľkovýroby**. Životné prostredie v intraviláne je výrazne zmenené vplyvom **stavebnej a výrobnjej činnosti**.

Poľnohospodárska výroba predstavuje potenciálny plošný zdroj znečistenia pôdy, podzemných vôd a je príčinou veternej a vodnej erózie, nakoľko narúša prirodzený vzhľad krajiny a vytvára veľké plochy, náchylné na eróziu.

Na životné prostredie má negatívny vplyv intenzívna zástavba krajiny technickými prvkami - výrobnými prevádzkami a areálmi, skladovými a logistickými centrami, obchodnými prevádzkami, cestnými a železničnými komunikáciami. Uvedené technické prvky predstavujú zdroje znečistenia ovzdušia, vody a sú zdrojom hluku.

Najvýznamnejšie **znečisťujúce prvky** sú:

- **areál PSA Peugeot Citroen;**
- **regionálna skládka odpadu Zavar;**
- **poľnohospodárske farmy;**
- **významné dopravné koridory – najmä diaľnica D1 a rýchlostná cesta R1.**

Celkovo je krajina v administratívnom území mesta Trnava charakteristická **nízkym stupňom ekologickej stability s úplným nedostatkom prirodzených prvkov krajinnej štruktúry**.

V dôsledku negatívnych vplyvov dopravy, výrobnjej činnosti a nedostatočného zastúpenia ekologicky a environmentálne významných prvkov sídla, vrátane sídelnej vegetácie, je **celkový stav životného prostredia mesta Trnavy narušený až silno narušený**.

Voda

Obidve katastrálne územia mesta patria do **povodia dolného Váhu**. Územím prechádzajú rozvodia medzi povodiami menších vodných tokov Krupiansky potok, potok Trnávka, potok Parná a Trnavské rybníky. **Trnavské rybníky** je sústava rybníkov vybudovaná v k. ú. Trnava a v obci Hrnčiarovce nad Parnou. Tvoria ich 4 väčšie a 3 menšie rybníky s plochou 0,61 km². Rybníky slúžia prevažne na chov rýb. Na území sú **zásoby podzemných vôd štrkopieskov**, ktoré sú dopĺňané predovšetkým zrážkami a povrchovými tokmi.

Pôda

Z pôd prevládajú černozeme na 83,4 % (4 326 ha), čiernice sa nachádzajú na 3,4% (179 ha), hnedozeme na 2,3% (122 ha), regozeme - degradované pôvodné černozeme a hnedozeme - na 10,7% (554 ha), fluvizeme na 0,1% (6 ha) z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy, v zastavanom území sa nachádzajú kultizeme - čiastočne alebo úplne pozmenené prípadne vytvorené činnosťou človeka.

Činnosťou človeka sa podstatne pozmenili a naďalej **menia vlastnosti pôdneho krytu**, najmä poľnohospodárske pôdy i mimo zastavaných území. Tu prebieha proces **postupnej degradácie pôd** – najmä zhutňovaním, veternou a vodnou eróziou, kontamináciou škodlivými látkami, acidifikáciou vplyvom aplikácie vysokých dávok minerálnych hnojív. Pôdna erózia pôdy, najmä veterná, sa vyskytuje na ploche cca 1000 ha pôdy.

Navrhnuté protierózne opatrenia:

- systémy vegetačných pásov a plôch, najmä lokálne biokoridory;
- a vetrolamy zapojené do celkového systému ochrany krajiny a mesta.

- znižovanie tuhých palív v lokálnom vykurovaní;
- protierózne opatrenia na staveniskách, skládkach sypkých materiálov a skládkach odpadov.

Ovzdušie

Kvalita ovzdušia je ovplyvňovaná predovšetkým **dopravou** a činnosťou veľkých **stacionárnych priemyselných zdrojov znečisťovania** ovzdušia. Celkovo je evidovaných 184 veľkých a stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktoré prevádzkuje 91 prevádzkovateľov. Nasledujúca tabuľka uvádza významných znečisťovateľov ovzdušia, ktorí pôsobia na území Trnavy.

Opatrenia na lokálne zlepšenie ovzdušia sú orientované na:

- zmeny v organizácii dopravy;
- rozširovanie zelene, čistenie ulíc a chodníkov;
- spevňovanie povrchov;

Realizované a prijaté projekty s cieľom zníženia emisií tuhých znečisťujúcich látok:

- odprašenie areálových komunikácií a pravidelná údržba technologických zariadení (opatrenia v priemysle);
- nákup multifunkčných vozidiel na postrekovanie, čistenie a údržbu komunikácií (prevádzkované od 03/2012);
- rozšírenie siete cyklochodníkov;
- výstavba severného obchvatu (II. a III. etapa);
- spracovanie generelu dopravy;
- spracovanie optimalizácie MAD;
- plynofikácia autobusov MAD (19 ks v roku 2011);
- zateplenie bytových domov (regulácia lokálnych zdrojov).

Tabuľka č. 30: Významné priemyselné zdroje znečisťovania ovzdušia na území mesta Trnava tuhými znečisťujúcimi látkami (TZL)

Prevádzkovateľ	Predmet činnosti / zdroj znečisťovania	Opatrenia prispievajúce na zníženie emisií TZL
Johns Manville Slovakia, a.s.	výroba skla, sklenených vlákien a výrobkov z nich	1.1.2005 - sprevádzkovanie taviaceho agregátu č. 3
ŽOS Trnava, a.s.	údržba a opravy dopravných prostriedkov	30.6.2000 - ukončená prevádzka mazutovej kotolne, areál bol splynofikovaný
Zlievareň Trnava, s.r.o.	kovoobrábanie, odlievanie kovov (zlievarenstvo) / výrobná činnosť sa realizuje na Kupolových peciach - ako palivo sa používa koks	
Sweedwood Slovakia, s.r.o.	výroba výrobkov pre zariadenia domácností, spracovanie dreva a výroba nábytku	plynifikácia kotolne na tuhé palivo
PCA Slovakia s.r.o.	výroba automobilov / v r. 2004 -2006 bola výstavba spojená s veľkou stavebnou činnosťou a tiež prašnosťou; v r. 2006 bol uvedený do prevádzky veľký zdroj znečisťovania ovzdušia	
Fakultná nemocnica Trnava	zdravotná starostlivosť / v r. 2009 bol uvedený do prevádzky stredný zdroj znečisťovania ovzdušia - spaľovňa nebezpečných odpadov	
Trnavská teplárenská, a.s.	výroba tepla	
Pol'nonákup Trnava, a.s.	sušičky obilia	
LYCOS Trnavské sladovne, s.r.o.	výroba sladov / sušiacie pece na slad	r.2013, 2014 - modernizácia výrobných postupov a skvalitnenie výroby sladov
PENAM Slovakia, a.s.	mlyny a pekárne	

Zdroj: MsÚ Trnava

Ako už bolo spomenuté, jedným z hlavných zdrojov znečistenia ovzdušia v meste je doprava. **Doprava je významným činiteľom podieľajúcim sa na prekračovaní limitnej hodnoty pre tzv. tuhé častice - PM₁₀.** Na meranie znečisťujúcich látok bola v Trnave, v blízkosti autobusovej a železničnej stanice umiestnená meracia stanica. Na území mesta sú najčastejšie prekročené limitné hodnoty tuhých častíc do veľkosti 10 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ - znečisťujúca látka PM₁₀. V roku 2013 bola limitná hodnota pre PM₁₀ prekročená 32 x. V r. 2013 bol vypracovaný akčný plán na zabezpečenie kvality ovzdušia, ktorý určuje kritériá a mechanizmy krátkodobých opatrení, ktoré vykonávajú subjekty v prípade, ak denný priemer koncentrácie PM₁₀ je nad 45 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.

Hluk a vibrácie

Negatívny vplyv na životné prostredie mesta Trnava a okolia majú tiež **hluk a vibrácie**. Zdrojom hluku v meste sú okrem **výrobných procesov v priemysle a stavebnej výrobe** predovšetkým **doprava**, kde veľmi výrazný hluk zapríčiňuje **železnica**, ide najmä o trať Bratislava – Trnava – Žilina, ktorá priamo pretína mesto. Mestom prechádzajú aj dôležité komunikácie vybranej cestnej siete. Hluk z automobilovej dopravy v Trnave stále narastá vzhľadom na výrazne rastúcu intenzitu dopravnej záťaže. Najväčší **podiel na znížení hlučnosti z cestnej dopravy má vonkajší obchvat mesta**, ktorý prevezme tranzitnú nákladnú a osobnú dopravu,

ako aj nákladnú dopravu – prepravu tovarov a výrobkov z priemyselných a logistických zón, ktoré budú na vonkajší obchvat napojené.

Tranzitná doprava v trase cesty I/61 smer Bratislava zatiaľ nie je riešená. Odklon tohto smeru zabezpečí realizácia južnej časti obchvatu, ktorej začiatok je stanovený na 01/2016.

Opatrenia na zníženie nadmerného hluku, ktoré navrhuje územný plán:

- hluk z **dopravy** v dotyku s obytným územím: navrhuje sa realizovať stavebno-technické opatrenia (protihlukové steny a izolačnú zeleň);
- hluk z **výrobných zariadení** v dotyku s obytným územím: navrhuje sa realizovať technické, stavebno-akustické a organizačné opatrenia;
- hluk z dopravy v meste: regulácia dopravy.

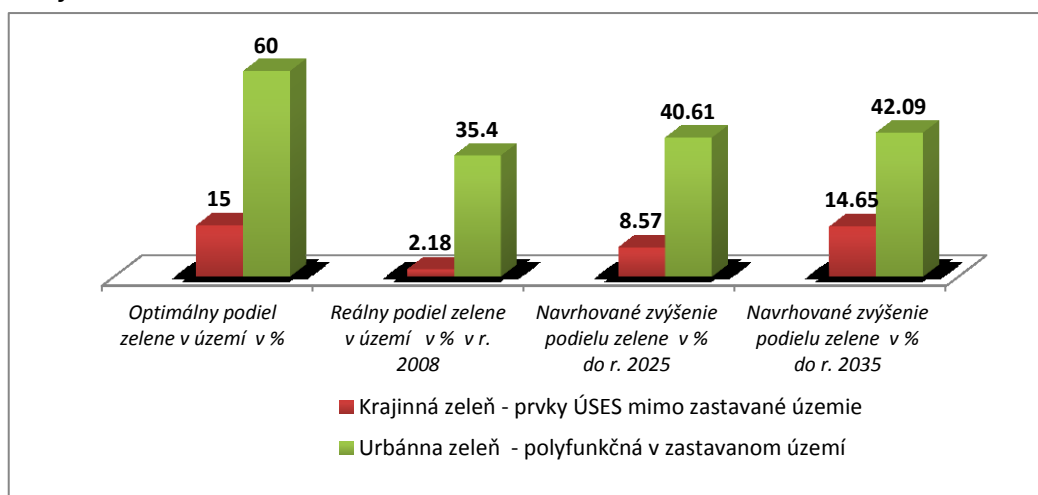
Zápachy

Na znečistení životného prostredia sa podieľajú aj **organoleptické zápachy**. Zdrojom týchto zápachov sú areály, výrobné podniky, najmä so zameraním na spracovanie plastov, izolačných materiálov a tlačiarne.

Navrhované opatrenia:

- postupná reprofiliácia problematických výrobných areálov na areály s nezávadnou výrobou.

Graf č. 20: Podiel zelene v administratívnom území mesta Trnava

Zdroj: MsÚ Trnava

Zeleň

Súčasná vegetácia – zeleň v administratívnom území mesta Trnava sa člení na krajinnú - mimo zastavaného územia (extravilán) a urbánnu v zastavanom území (intravilán).

Krajinná zeleň - len 2,18% plôch extravilánu je zastúpené prvkami územného systému ekologickej stability a plochami s ekostabilizačnou funkciou a **85,4 % výmery územia je ekologicky nestabilných.**

V porovnaní s prirodzeným stavom je biotické prostredie extravilánu úplne pretvorené.

Urbánna zeleň vykazuje deficit oproti doporučenému množstvu (normatívu) 34 m² na 1 obyvateľa. Celkový **deficit na celomestskej úrovni je 225 ha, deficit verejne dostupných parkov, lesoparkov a zelene**

pri bytových domoch s relaxačno-rekreačnou funkciou je 374,11 ha. Zastúpenie plôch verejne dostupnej zelene je nedostatočné, chýba zázemie pre rekreáciu, systém sídelnej zelene nie je efektívny. **Podiel kvalitných plôch zelene je malý a vykazuje silnú antropogénnu záťaž s vysokým podielom zaburinených plôch a ornej pôdy.** Potreba realizácie opatrení na zlepšenie kvality a množstva urbánnej zelene je v súčasnosti veľmi aktuálna. Pre kvalitu prostredia a kvalitu života občanov mesta majú najväčší význam verejne dostupné lesoparky a parky s výmerou nad 0,5 ha.

Tab. č. 31: Stav verejnej zelene v administratívnom území mesta Trnava

Kategória verejnej urbánnej zelene	Reálny stav v r. 2008, v ha	Potreba verejnej zelene podľa normatívu, v ha	+ Prebytok, v ha - Deficit, v ha
Parky a parková zeleň	30,11	99,21	-69,10
Lesoparky	22,42	330,71	-308,29
Zeleň pri bytových domoch	82,65	79,37	+3,28
VEREJNÁ ZELEŇ SPOLU	189,06	548,98	-374,11

Zdroj: MsÚ Trnava

Tab. č.32: Investície mesta Trnava do úprav verejných priestorov a do výsadby zelene

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	SPOLU
Humanizácia obytných súborov a obnova oddychovo rekreačných území	74 786	272 223	506 440	616 309	129 862	377 946	196 636	2 174 202
Obnova verejných priestorov CMZ	1 705 404	834 595	23 945	2 083	-	27 271	1 277 400	3 870 698
Výsadba zelene	17 460	49 525	26 397	141 712	8 536	11 673	59 435	314 465
NÁKLADY SPOLU v €	1 797 650	1 156 343	556 782	760 104	138 398	416 890	1 533 471	6 359 638

Zdroj: MsÚ Trnava

Opatrenia na zvýšenie kvality a množstva systému urbánnej zelene v meste:

- postupne znižovať deficit lesoparkov (308,29 ha) a parkov (69,10 ha);
- budovať a udržiavať verejné plochy zelene v intraviláne;
- vytvoriť podmienky na sprístupnenie plôch zelene a športovej vybavenosti školských areálov verejnosti;

- zvyšovať hygienu prostredia budovaním prstenca účinnej izolačno-hygienickej viacetážovej zelene (v súvislosti s dopravou a výrobou);
- riešiť v zastavanom území primerané hospodárenie s dažďovou vodou, vodný tok Trnávka v intraviláne povýšiť na „zelenú urbanizačnú os“;

- budovať stromoradia na prepojenie urbánnej zelene v zastavanom území s krajinným prostredím;
- budovať ekodukty a ekopodchody pre bezkolízny pohyb živočíchov medzi zastavaným územím a krajinným prostredím;
- pre vymedzené plochy zelene, stromoradia a stromy vo veku nad 100 rokov zabezpečiť osobitnú legislatívnu ochranu.

Územnú ochranu najvýznamnejších parkových plôch chce mesto posilniť ich vyhlásením za obecné chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny.

V súčasnosti sa pripravuje návrh všeobecne záväzného nariadenia pre park Janka Kráľa, ktorý je cenný aj ako historicky pôvodná plocha s vysokým zastúpením dospelých stromov.

Obrázok č. 8: Plošné zastúpenie jednotlivých komponentov urbánnej zelene v meste Trnava

Zdroj: MsÚ Trnava

7. VEREJNÉ SLUŽBY

7.1. Školstvo a vzdelávanie

Trnava pokračuje vo svojej **tradícii „mesta vzdelanosti“** už od vzniku Trnavskej univerzity (1635-1777). V meste je praktizovaný systém celoživotného vzdelávania, v ktorom je aktívne zapojený celý komplex školských inštitúcií a zariadení (verejných, súkromných a cirkevných) od materských škôl až po univerzity, vrátane centier voľného času, mládežníckych organizácií a občianskych združení, ktoré vyplňajú voľný čas detí a mládeže.

Na základe zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky sa k 1. 7. 2002 zrealizoval prechod kompetencií v oblasti školstva.

Prehľad škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Trnava, ku dňu 23.6.2014:

- **13 materských škôl;**
- **2 základné školy;**
- **7 základných škôl s materskou školou;**
- **2 základné umelecké školy;**
- **1 Kalokagatia - centrum voľného času;**
- **1 výdajná školská jedáleň;**
- **25 školských jedální.**

Prehľad materských a základných škôl a školských zariadení mimo zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Trnava, ku dňu 23.6.2014:

- **5 materských škôl**
(3 súkromné, 2 cirkevné);

- **1 cirkevná základná škola;**
- **2 súkromné základné umelecké školy (balet, výtvarný odbor);**
- **1 súkromné tanečné konzervatórium.**

Zákon NR SR č.245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov priniesol zmeny v školstve. **Materské školy sú podľa tohto zákona od 1. 9. 2008 súčasťou školskej sústavy** a v poslednom roku pred povinnou školskou dochádzkou poskytujú vzdelanie bez poplatkov. Bezplatná dochádzka má za cieľ zaškoliť čo najviac detí. **Nový školský zákon tiež znížil počty detí v jednotlivých triedach, čím vznikol problém s umiestnením detí do verejných materských škôl.**

V školskom roku 2013/2014 patrí pod zriaďovateľskú funkciu mesta Trnava **20 materských škôl** (z toho sedem je súčasťou základných škôl), ktoré navštevuje **1 807 detí**. Pri spracovaní predchádzajúceho Profilu mesta Trnava navštevovalo v roku 2004/2005 dvadsať mestských škôlok **1737 detí**. V súčasnosti fungujú aj 3 súkromné a 2 cirkevné materské školy, ktoré v školskom roku 2013/2014 navštevuje spolu 233 detí.

Základné školy v Trnave v roku 2013/2014 navštevuje 4977 žiakov. Pri spracovaní predchádzajúceho profilu navštevovalo v roku 2004/2005 v meste základné školy **6423 žiakov.**

Tab. č. 33: Základné školy v Trnave – počty žiakov v školských rokoch 2007/2008 – 2013/2014

	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Druh/počet škôl podľa zriaďovateľa:	počet žiakov	počet žiakov	počet žiakov	počet žiakov	počet žiakov	počet žiakov	počet žiakov
9 základných škôl mestských	5189	4887	4756	4594	4538	4501	4504
1 základná škola cirkevná	459	415	419	445	465	464	473
POČTY SPOLU:	5648	5032	5175	5039	5003	4956	4977

Zdroj: MsÚ Trnava

V súčasnosti sa pripravuje projekt pre deti materských a základných škôl na podporu remeselných a odborných zručností (tzv. Frankfurtská iniciatíva) a projekt pre deti

materských škôl na rozvoj remeselných a technických zručností („Čím budu až vyrostu“ - cezhraničná spolupráca s mestom Chomutov, CZ).

Stredné školy v Trnave v roku 2013/2014 navštevuje **6667 žiakov**. Pri spracovaní predchádzajúceho Profilu mesta navštevovalo

v roku 2004/2005 v meste stredné školy **8822 žiakov**.

Tab. č. 34: Stredné školy v Trnave – počty študentov v školských rokoch 2007/2008 – 2013/2014

	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Názov školy ¹ :	počet študentov	počet študentov	počet študentov	počet študentov	počet študentov	počet študentov	počet študentov
Gymnázia:	2 097	2 112	1 955	1 886	1 816	1 712	1 662
Gymnázium Jána Hollého	898	905	844	791	750	669	628
Športové gymnázium Jozefa Herdu	522	550	517	502	474	459	470
Gymnázium Angely Merici	581	562/1*	500	490	482	470	444
Arcibiskupské gymnázium biskupa P. Jantauscha	96	95	94	103	110	114	120
Stredné školy:	6 573	6 433	6 382	6 150	6 024	5 661	5 005
Obchodná akadémia	658	620	637	593	531	516	509
SOŠ poľnohospodárstva ² a služieb na vidieku	283	242	251	226	208	211	188
Pedagogická a sociálna akadémia bl. Laury	409/90*	403/130*	381/188*	396/213*	377/190*	339/194*	295/216*
Stredná zdravotnícka škola	568	504/15*	491	485	485	547	421/98*
SPŠ stavebná Dušana Samuela Jurkoviča	445	443	438	439	424	405/3*	384
SPŠ dopravná	713	694	684	649	597	540	516
Stredná priemyselná škola ³	732	757	763	704	647	651	568
SOŠ automobilová ⁴	389/35*	387/43*	397/50*	349/57*	307/35*	345/28*	294/75*
SOŠ polytechnická ⁵	342	292	267	233	242	176	168/6*
SOŠ obchodu a služieb ⁶	557/13*	578	606	667	748	695	531/69*
SOŠ elektrotechnická ⁷	735/34*	752/27*	753/23*	763	715/25*	670/54*	646/24*
Súkromná SOŠ Gos - Sk ⁸	742/139*	761/108*	714/61*	646	743	566	485/48*
POČTY SPOLU:	8 670	8 545	8 337	8 036	7 840	7 373	6 667
Nadstavbové štúdium:	311*	324*	322*	270*	250*	279*	536*

Poznámka : *nadstavbové štúdium

Zdroj: MsÚ Trnava

¹ Od 1. 9. 2008 na základe Metodického usmernenia MŠ č. 9/2008-RI z 18. 8. 2008 k vykonaniu zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, došlo k zmene názvov stredných odborných učilíšť na stredné odborné školy.

² Stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku – pôvodný názov: Stredná poľnohospodárska škola

³ Stredná priemyselná škola – pôvodný názov: Združená stredná priemyselná škola

⁴ Stredná odborná škola automobilová – pôvodný názov: Stredné odborné učilište strojárské

⁵ Stredná odborná škola polytechnická – pôvodný názov: Stredné odborné učilište železničné

⁶ Stredná odborná škola obchodu a služieb – pôvodný názov: Stredné odborné učilište

⁷ Stredná odborná škola elektrotechnická – pôvodný názov: Stredné odborné učilište energetické

⁸ Súkromná stredná odborná škola Gos-Sk – pôvodný názov: Stredné odborné učilište Gos-Sk

Tab. č. 35: Stredné školy v Trnave – počty absolventov v školských rokoch 2007/2008 – 2012/2013

	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Názov školy:	počet absolventov	počet absolventov	počet absolventov	počet absolventov	počet absolventov	počet absolventov
Gymnázia:	367	408	492	394	414	369
Gymnázium Jána Hollého	148	155	179	151	184	158
Športové gymnázium Jozefa Herdu	94	110	105	123	114	96
Gymnázium Angely Merici	103	120	113	91	91	93
Arcibiskupské gymnázium biskupa P. Jantauscha	22	23	95	29	25	22
Stredné školy:	1 678	1529	1 733	1 538	1 618	1 397
Obchodná akadémia	160	98	151	163	132	117
SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku	69	55	75	64	37	61
Pedagogická a sociálna akadémia bl. Laury	116/44*	88/30*	111/60*	90/73*	96/89*	103/84*
Stredná zdravotnícka škola	140/23*	136	170	165	136	131/28*
SPŠ stavebná Dušana Samuela Jurkoviča	96	96	101	107	101	98
SPŠ dopravná	179	155	174	149	170	141
Stredná priemyselná škola	175	155	197	173	206	157
SOŠ automobilová	71/70*	139/21*	81/63*	144/17*	112/13*	61/43*
SOŠ polytechnická	118	91	80	71	84	51/6*
SOŠ obchodu a služieb	176	108	142	129	176	156/18*
SOŠ elektrotechnická	184	114/59*	220	135/62*	178/45*	170
Súkromná SOŠ Gos - Sk	194	294	231	148	190	151
POČTY SPOLU:	2 045	1 937	2 225	1 932	2 032	1 766
Nadstavbové štúdium:	137*	110*	123*	152*	147*	179*

Zdroj: MsÚ Trnava

Na základných aj stredných školách v Trnave dlhodobo klesá počet žiakov a študentov. Tento trend súvisí so znižovaním podielu tzv. detskej zložky populácie (kategória 0-14), ktorý je zjavný na úrovni mesta, okresu, kraja.

V Trnave sa nachádza spolu **16 stredných škôl**. Z toho **6 stredných odborných škôl sú bývalé učilištia**, ktoré boli v roku 2008 premenované na stredné odborné školy (poľnohospodárstva a služieb vidieku, automobilová, polytechnická, dve SOŠ obchodu a služieb, elektrotechnická); **6 ďalších stredných škôl** (obchodná akadémia, pedagogická a sociálna akadémia, zdravotnícka škola, stavebná škola, dopravná škola, priemyselná škola); **4 gymnázia**.

Z hľadiska učebných odborov 5 stredných škôl pripravuje aj na strojárské povolania, uplatniteľné v automobilom priemysle. SPŠ Trnava otvorila v roku 2008 nový študijný

odbor mechatronika a poskytuje zaškolenie pracovníkov pre spoločnosť PSA Peugeot Citroen.

V Trnave pôsobia **3 univerzity**:

- Materiálovotechnologická fakulta STU so sídlom v Trnave (jedna zo siedmich fakúlt Slovenskej technickej univerzity v Bratislave);
- Trnavská univerzita;
- Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave.

Percento vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je v Trnave mierne vyššie (17,53 %) oproti priemeru za celé Slovensko (13,86 %).⁹

⁹ Podrobná tabuľka (Rozdelenie obyvateľov v meste Trnava a v SR podľa pohlavia a najvyššieho dosiahnutého vzdelania) je v kapitole 3.1. Obyvateľstvo.

Tab. č. 36: Vysoké školy v Trnave - počty študentov v školských rokoch 2007/2008 – 2013/2014

	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Názov vysokej školy:	počet študentov	počet študentov	počet študentov	počet študentov	počet študentov	počet študentov	počet študentov
Materiálovotechnologická fakulta STU	5 561	5 376	4 658	4 149	3 898	3 428	3 252
Trnavská univerzita	6 696	6 990	8 118	7 015	7 068	6 649	5 838
Univerzita tretieho veku TU	386	366	349	297	274	230	234/357*
Univerzita sv. Cyrila a Metoda	6 864	7 129	7 001	5 950	5 445	5 934	6 403
Univerzita tretieho veku UCM	-	-	-	-	-	-	22
POČTY SPOLU:	19 507	19 861	20 126	17 411	16 685	16 241	15 749/357*

* Poznámka: študenti Teologickej fakulty, ktorá sídli v Bratislave

Zdroj: MsÚ Trnava

Tab. č. 37: Vysoké školy v Trnave - počty absolventov v školských rokoch 2007/2008 – 2012/2013

	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Názov vysokej školy:	počet absolventov	počet absol.	počet absol.	počet absol.	počet absol.	počet absol.
Materiálovotechnologická fakulta STU	1 234	2 012	1 772	1 193	1 414	1 066
Trnavská univerzita	2 563	2 239	2 353	2 502	2 307	2 185
Univerzita tretieho veku TU	83	114	129	65	50/42*	42/35*
Univerzita sv. Cyrila a Metoda	1 561	2 294	2 029	2 208	1 876	1 489
POČTY SPOLU:	5 441	6 659	6 283	5 968	5 647/42*	4 782/35*

* Poznámka: študenti Teologickej fakulty, ktorá sídli v Bratislave

Zdroj: MsÚ Trnava

Materiálovotechnologická fakulta STU bola založená v roku 1986 (jej pôvodný názov bol Strojárskeotechnologická fakulta, premenovaná bola v roku 1991). Jej história je však omnoho staršia a súvisí ešte so založením Ústavu mechanickej technológie v rámci strojníckej fakulty SVŠT (dnes STU) v roku **1942**.

V súčasnosti fakulta vychováva **absolventov pre priemyselnú, hlavne strojárenskú výrobu**. Ponúka 7 študijných odborov (a v rámci nich nasledujúce študijné programy):

- Automatizácia (Automatizácia a informatizácia procesov v priemysle);
- Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (Integrovaná bezpečnosť);
- Kvalita produkcie (Inžinierstvo kvality produkcie);
- Materiály (Materiálové inžinierstvo);
- Priemyselné inžinierstvo (Priemyselné manažérstvo);
- Výrobná technika (Výrobné zariadenia a systémy);
- Výrobné technológie (Obrábanie a montáž, Počítačová podpora návrhu a výroby, Priemyselné a umelecké zlievarenstvo, Zváranie).

Trnavská univerzita nadviazala v roku **1992** na tradíciu jednej z najstarších univerzít strednej Európy, ktorá slobodne šírla poznanie a vzdelanosť, chránila a rozvíjala duchovné hodnoty a kultúru v rokoch 1635 – 1777. V súčasnosti má univerzita 5 fakúlt:

- Filozofická fakulta;
- Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce;
- Právnická fakulta;
- Teologická fakulta;
- Pedagogická fakulta.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave bola zriadená v roku **1997** a poskytuje vzdelávanie na 4 fakultách a jednom inštitúte:

- Filozofická fakulta;
- Fakulta masmediálnej komunikácie;
- Fakulta prírodných vied;
- Fakulta sociálnych vied;
- Inštitút fyzioterapie, balneológie a liečebnej rehabilitácie - Piešťany.

7.2. Zdravotníctvo

Zdravotnícka starostlivosť sa po transformácii zdravotníctva v SR realizuje v štátnych, neštátnych a súkromných zariadeniach. Lekári sú napojení na zdravotné poisťovne, prostredníctvom ktorých sú platené za svoje výkony.

Poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti na území mesta Trnavy sú:

- **Fakultná nemocnica Trnava** - štátna príspevková organizácia, ktorá poskytuje ambulantnú a nemocenskú zdravotnícku starostlivosť;
- **Mestská poliklinika** - poskytuje ambulantnú zdravotnícku starostlivosť, súčasťou ktorej sú laboratórne vyšetrenia, rehabilitačná starostlivosť, poradenské služby, lekáreň, atď.;
- **Zdravotné stredisko, Mozartova 3** (je v kategórii poliklinika);
- **Zdravotné stredisko pri ŽOS;**
- **Euroclinic, s.r.o.** - prvá súkromná plastická a estetická chirurgia, gynekológia a pôrodníctvo, dermatológia;
- **Neštátni zdravotní lekári** - počet ambulancií – 241;
- **Neštátne lekáreň** - 29, počet výdajní zdravotníckych pomôcok – 4;
- **Pohotovosť pre dospelých, deti a dorast, n. o.** – lekársku službu prvej pomoci zabezpečuje v priestoroch fakultnej nemocnice uvedená nezisková organizácia.

Oproti údajom z predchádzajúceho Profilu mesta z roku 2006 výrazne **stúpol počet neštátnych zdravotných lekárov** z 174 na 241 (o 38,51 %) a **neštátnych lekární** z 15 na 29 (o 93,33 %). V júni 2007 bol vo fakultnej nemocnici otvorený **nový Pavilón chirurgických disciplín**. V apríli 2003 MZ SR zmenilo názov Fakultná nemocnica s Poliklinikou Trnava na Fakultná nemocnica Trnava v dôsledku **prevodu Polikliniky Družba na Mesto** Trnava.

Mesto Trnava je od roku 1996 **členom celoslovenskej siete Zdravé mesto**.

Je súčasťou Národného programu podpory zdravia, schváleného vládou Slovenskej republiky a podporovaný americkou agentúrou pre medzinárodný rozvoj

USAID/EHP. Tento komunitný projekt je založený na filozofii podpory zdravia.

Projekt sa orientuje na **skvalitňovanie podujatí pre seniorov a na rozširovanie spolupráce so subjektmi pôsobiacimi v treťom sektore**. Súčasťou práce je aj podpora mimovládnych a ostatných organizácií v napĺňaní programu projektu Zdravé mesto Trnava. Jedným zo spôsobom tejto podpory je aj každoročné poskytovanie finančných dotácií na realizáciu jednotlivých projektov.

Medzi najznámejšie podujatia, ktoré sa organizujú v rámci projektu sú:

- **Dni zdravia** - nosné podujatie realizované Kanceláriou Zdravé mesto Trnava; spoluorganizátormi sú Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Stredná zdravotnícka škola v Trnave, Územný spolok Slovenského červeného kríža; od roku 2012 sa v spolupráci s PSA Peugeot Citroen Slovakia realizuje PSA TT Inline (jazda na korčuliach a bicykloch po meste);
- Pochod zdravia seniorov - sprievodná akcia ku Dňom zdravia;
- Trnavské športové hry seniorov;
- Veľtrh pre seniorov;
- Svetový deň darcov krvi;
- Okresnú súťaž družstiev mladých zdravotníkov;
- Týždeň boja proti drogám;
- Deň narcisov;
- Deň Zeme.

Od roku 1997 každých 5 rokov Mesto Trnava spracováva **Profil zdravia mesta Trnava**¹⁰. Posledný bol vydaný v auguste 2011 a mapuje obdobie rokov 2005-2009.

Spomínaný dokument konštatuje neustále sa znižujúci počet obyvateľov, starnutie populácie a vysokú úmrtnosť na choroby obehovej sústavy. Výsledky v meste Trnava

¹⁰ Profil zdravia informuje o stave zdravia obyvateľov mesta a sociálno-ekonomických podmienkach, v ktorých trnavské obyvateľstvo žije. Poukazuje na možnosť zmien v bežnom živote, tak, aby pozitívne ovplyvnili oblasť verejného zdravia.

sa výrazne **neodlišujú od celoslovenského priemeru**. V roku 2008 zomrelo podľa uvedených údajov najviac obyvateľov na **ochorenia obehovej sústavy**, ktoré tvorili **skoro polovicu všetkých úmrtí v meste (47%)**. Medzi ďalšie príčiny úmrtí patrili nádorové

ochorenia (27%), ochorenia dýchacieho systému (10%), ochorenia tráviaceho systému (6%), vonkajšie príčiny (5%).

7.3. Sociálne služby

Mesto Trnava je zapísané na Trnavskom samosprávnom kraji do Registra poskytovateľov sociálnych služieb v Trnavskom kraji v zmysle zákona o sociálnych službách.

V prípade, že má občan mesta záujem o poskytovanie sociálnych služieb podľa zákona o sociálnych službách, podá žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu na Mesto Trnava. Na základe podanej žiadosti prebieha posudková činnosť, výsledkom ktorej je vydané Rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu s určeným stupňom odkázanosti.

Mesto Trnava zabezpečuje časť sociálnych služieb prostredníctvom **Strediska sociálnej starostlivosti (SSS)**, ktorá je príspevkovou organizáciou. Podľa zriaďovacej listiny SSS zabezpečuje sociálne služby v zmysle zákona o sociálnych službách. V meste Trnava to sú:

- pobytová sociálna služba v 2 zariadeniach opatrovateľskej služby s kapacitou 32 a 24 miest;
- opatrovateľská služba (v byte klienta), v súčasnosti 60 opatrovateľiek pre 81 klientov;

- odľahčovaciu službu, ktorá sa poskytuje fyzickej osobe zabezpečujúcej celodennú starostlivosť ťažko zdravotne postihnutej osobe a poberá príspevok za opatrovanie tejto osoby (poskytuje sa na celé dni, najviac však 30 dní v kalendárnom roku);
- pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností;
- 8 denných center pre seniorov (bývalé kluby dôchodcov), v súčasnosti je v nich zapísaných 1700 osôb;
- 1 nocľaháreň (pre 30 klientov, celoročne);
- 1 jedáleň.

Ďalším subjektom, ktorý zabezpečuje sociálne služby v zriaďovateľskej pôsobnosti, ktorý je rozpočtovou organizáciou a to **Zariadenie pre seniorov v Trnave**, poskytuje sa v ňom:

- celoročná pobytová služba s kapacitou 150 miest.

Na území mesta pracuje aj **44 neziskových organizácií a občianskych združení**, ktorých činnosť spočíva okrem iného aj v sociálnom poradenstve a realizácii kultúrnych, vzdelávacích a záujmových aktivít pre svojich členov.

7.4. Kultúra, šport, voľný čas

Mesto Trnava **disponuje sieťou kultúrnych, spoločensko-zábavných a športových zariadení**, ktoré ponúkajú príležitosť na trávenie voľného času miestnemu obyvateľstvu aj návštevníkom mesta. Počas celého roka prebieha množstvo športových aj kultúrnych podujatí.

Mesto Trnava má na svojom území **atraktívnu Mestskú pamiatkovú rezerváciu**, ktorú tvorí pôdorys stredovekého mesta ohraničeného **hradobným systémom**, svojím druhom najrozsiahlejším a najzachovalejším v strednej Európe. Trnava je tiež známa predovšetkým

množstvom **sakrálnych pamiatok** od gotických po barokové, pre ktoré dostala pomenovanie **Malý Rím**. Mesto Trnava eviduje na svojom území 149 národných kultúrnych pamiatok zapísaných v ústrednom zozname pamiatkového fondu SR. Taktiež sa v k. ú. mesta nachádza 182 pamätihodností, vyhlásených VZN č. 240 o pamätihodnostiach mesta Trnava.

Neďaleko mesta sa rozprestiera pohorie **Malých Karpát**, ktoré poskytuje široké **možnosti pešej turistiky a cykloturistiky**.

V porovnaní s obdobím spracovania posledného Profilu mesta (2006) boli v Trnave realizované, alebo sa ešte realizujú nasledujúce **významné projekty**, ktoré súvisia s trávením voľného času a športom:

- **postupná revitalizácia Kamenného mlyna** ako hlavnej rekreačnej zóny v juhozápadnej časti mesta (obnova lesoparku, vybudovanie cyklotrasy, označenie bežeckých trás, vytvorenie náučného chodníka a Infocentra, obnova prírodného amfiteátra, atď.);
- **postupné budovanie golfového tréningového centra** v Kamennom Mlyne (Golfový klub Golf Trnava bol založený v roku 2011);
- **revitalizácia pešej zóny** - obnovená pešia zóna bola otvorená v júni 2014;
- výstavba polyfunkčnej **City Areny** v centre mesta, ktorá nahradí bývalý futbalový štadión. **Štadión Antona Malatinského** má byť v roku 2015 dokončený ako prvý objekt komplexu. Štadión má spĺňať technické parametre a požiadavky UEFA a FIFA, jeho kapacita bude **19000 miest**.

Najvýznamnejšie kultúrne zariadenia v meste:

- Divadlo Jána Palárika;
- Divadelné štúdio DISK, KD Augustína Kubána;
- Západoslovenské múzeum;
- Múzeum knižnej kultúry, Olahov seminár;
- Krajská štátna knižnica J. Fándlyho;
- Hudobné oddelenie;
- Synagóga – centrum súčasného umenia;
- Trnavské osvetové stredisko;
- Dom kultúry Tirnavia;
- And Gallery;
- Kino Hviezda;
- Mestský amfiteáter;
- Spolok svätého Vojtecha;
- Galéria Jána Koniarka.

Na území mesta sú tieto športoviská:

- Mestský zimný štadión;
 - Mestská športová hala;
 - Mestský atletický štadión Antona Hajmássyho;
 - Mestský športový areál AŠK Slávia;
 - Mestský športový areál FK Lokomotíva
- Národné minigolfové centrum;

- Národné strelecké centrum Štrky;
 - Nafukovacia tenisová hala;
 - Nafukovacia tenisová hala AŠK Slávia
- Mestská krytá plaváreň Zátvor;
- Tenisové centrum Trnava Empire;
 - Jazdecký areál Kačín.

Na sídliskách a vo štvrtiach sú pre verejnosť vybudované aj volejbalové, basketbalové a futbalové ihriská.

V lete sú verejnosti prístupné 3 kúpaliská:

- kúpalisko Castiglione s 50 m bazénom a vyhrievanou vodou;
- kúpalisko Relax;
- prírodné kúpalisko v Kamennom mlyne.